

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADONAČELNICA

STRATEGIJA RAZVOJA GRADA SARAJEVA 2021. – 2027.
(Nacrt)

Predlagač: Gradonačelnica
Obradivač: Stručna Služba gradonačelnice
Grada Sarajeva

Sarajevo, decembar 2021. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BIH
Tel: +387 33 407 443
Fax: +387 33 208 341
Email: grad@sarajevo.ba
Web: www.sarajevo.ba

SADRŽAJ	
UVOD	8
Uvodna riječ gradonačelnice.....	8
Uvodne informacije o pristupanju izradi Strategije	9
Vremenski okvir i metodologija izrade.....	10
Usklađenost sa drugim relevantnim dokumentima	10
EVALUACIJA STRATEGIJE RAZVOJA GRADA SARAJEVA 2012.-2020.	11
Analitički pregled realizovanih strateških ciljeva	11
SWOT analiza	19
Snage	20
Slabosti	20
Prlike.....	21
Prijetnje	22
AKCELATORI KOJI DONOSE NAJVEĆI RAZVOJNI EFEKAT ZA GRAD SARAJEVO	22
STRATEŠKA PLATFORMA	23
STRATEŠKI CILJEVI	25
1. Otvoren Grad, efikasna, transparentna i odgovorna gradska administracija	25
2. Grad budućnosti i riznica prošlosti	26
3. Grad filma i centar kreativnosti	26
4. Grad vrhunskog sporta.....	27
5. Grad hiljadu mostova	27
6. Grad čuvar.....	28
SC 1. OTVOREN GRAD, EFIKASNA, TRANSPARETNIA I ODGOVORNA GRADSKA ADMINISTRACIJA	28
PRIORITET 1.1. Borba protiv kriminala i korupcije	28
Mjera 1.1.1. Objavljivanje finansijskih transakcija.....	28
Mjera 1.1.2. Registar zaposlenih, imenovanih i izabranih lica	29
Mjera 1.1.3. Registar podataka o javnim nabavkama Grada Sarajeva	29
Mjera 1.1.4. Saradnja sa uredom za borbu protiv korpcije i upravljanja kvalitetom KS, istražnim i sudskim organima.	29
Mjera 1.1.5. Uspostavljanje sistema anonimnih prijava	29
Mjera 1.1.6. Saradnja i jačanje istraživačkog novinarstva	30
PRIORITET 1.2. Reforma izbornog procesa u Gradu Sarajevu	30
Mjera 1.2.1. Direktan izbor gradonačelnika i zamjenika.....	30

Mjera 1.2.2. Javni izbor rukovodstva Gradskog vijeća	30
Mjera 1.2.3. Direktni izbor gradskih vijećnika	31
PRIORITET 1.3. Efikasna i odgovorna administracija	31
Mjera 1.3.1. Tim za implementaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera.....	31
Mjera 1.3.2. Digitalizacija procesa i komunikacije.....	31
Mjera 1.3.3. Usklađivanje Odluke o organizaciji organa uprave, pravilnika o radu i sistematizacija radnih mjesta.....	31
Mjera 1.3.4. Povećati efikasnost u naplati javnih prihoda Grada Sarajeva.....	32
SC 2. GRAD BUDUĆNOSTI I RIZNICA PROŠLOSTI.....	32
PRIORITET 2.1. Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata od važnosti za Grad Sarajevo.....	32
Mjera 2.1.1. Završetak obnove „Bistričke stanice“	32
Mjera 2.1.2. Obnova „Bijele tabije“	33
Mjera 2.1.3. Obnova „Kasarne Jajce“	33
Mjera 2.1.4. Obnova astronomskog opservatorija na Trebeviću.....	33
Mjera 2.1.5. Obnova objekta bivšeg „Hotela Nacional“	34
Mjera 2.1.6. Obnova fasade „Historijskog muzeja“	34
Mjera 2.1.7. Rekonstrukcija „Firduz-begovog hamama“	35
Mjera 2.1.8. Izgradnja spomenika kralju Tvrtku I.....	35
PRIORITET 2.2. Zaštita okoliša i stvaranje uslova ugodnog urbanog življenja.....	35
Mjera 2.2.1. Završetak započetih regulacionih planova	36
Mjera 2.2.2. Realizacija projekta „Čista Miljacka“	36
Mjera 2.2.3. Povećanje energetske efikasnosti javnih objekata	36
Mjera 2.2.4. Sprovođenje aktivnosti na pošumljavanju.....	36
Mjera 2.2.5. Kolorizacija i iluminacija fasada objekata od značaja za Grad Sarajevo.....	37
Mjera 2.2.6. Izgradnja dječijih parkova i igrališta.....	37
Mjera 2.2.7. Tranzicija voznog parka Gradske uprave na električna vozila i hibrid vozila.....	37
PRIORITET 2.3. Sarajevo smart city	37
Mjera 2.3.1. Smart hub, Biznis centar i inkubator.....	37
Mjera 2.3.2. Infrastruktura za električne automobile i druga prevozna sredstva	38
Mjera 2.3.3. Naučne i istraživačke djelatnosti i aktivnosti.....	38
Mjera 2.3.4. Realizacija prijedloga iz projekata „Sarajevo smart city“	38
SC 3. GRAD FILMA I CENTAR KREATIVNOSTI	39
PRIORITET 3.1. Ulaganje u filmsku industriju	39
Mjera 3.1.1. Razvoj filmskih festivala, kina i muzeja	39

Mjera 3.1.2. Radna mjesta u filmskoj industriji i oživjeti javne prostore	39
Mjera 3.1.3. Regionalna i međunarodna saradnja	39
Mjera 3.1.4. Podrška kreiranju novih filmova	40
PRIORITET 3.2. Pomoć u realizaciji projekata iz oblasti kulture i kreativnosti.....	40
Mjera 3.2.1. Otvaranje muzeja „Vijećnice“	40
Mjera 3.2.2. Otvaranje muzeja „Valter brani Sarajevo“ na novoj lokaciji	40
Mjera 3.2.3. Podrška i razvoj JU Gradski muzeji.....	41
Mjera 3.2.4. Nastavak podrške za sedam institucija kulture od značaja za državu BiH. ..	41
Mjera 3.2.5. Podrška za izradu murala.....	41
Mjera 3.2.6. Izgradnja spomenika, spomen ploča i drugih vidova u znak sjećanja na istaknute sarajevske kulturne radnike	41
Mjera 3.2.7. Kupovina karti za posjete kulturnim ustanovama	42
Mjera 3.2.8. Reforma gradskih propisa u oblasti utvrđivanja i provođenja javnog interesa Grada Sarajeva u oblasti kulture i umjetnosti	42
Mjera 3.2.9. Manifestacija „Dani kulture“ sa pobratimskim gradovima.....	42
SC 4. GRAD VRHUNSKOG SPORTA	42
PRIORITET 4.1. Individualni sportisti i klubovi od značaja za Grad Sarajevo	42
Mjera 4.1.1. Nagrade za vrhunske sportiste i rezultate	43
Mjera 4.1.2. Finansiranje klubova od interesa za Grad Sarajevo	43
Mjera 4.1.3. Podrška olimpijskim sportistima	43
Mjera 4.1.4. Podrška reprezentacijama Bosne i Hercegovine	44
PRIORITET 4.2. Ulaganje u sportsku infrastrukturu	44
Mjera 4.2.1. Izgradnja biciklističke staze	44
Mjera 4.2.2. Proširenje kapaciteta, usluga i kontinuirana podrška Olimpijskom bazenu Otoka	44
Mjera 4.2.3. Pomoć u održavanju i razvoju fudbalskih stadiona Asim Ferhatović Hase i Grbavica	45
Mjera 4.2.4. Izgradnja sportsko rekreacijskog centra kojim će upravljati Grad Sarajevo	45
PRIORITET 4.3. Sportske manifestacije	45
Mjera 4.3.1. Olimpijske igre „Barcelona 2030“	45
Mjera 4.3.2. Sportske igre mladih	46
Mjera 4.3.3. Međunarodna takmičenja u Sarajevu	46
SC 5. GRAD HILJADU MOSTOVA.....	46
PRIORITET 5.1. Razvoj kapaciteta u oblasti turizma.....	46
Mjera 5.1.1. Završetak radova i stavljanje u funkciju objekta „Vidikovac“ na Trebeviću	47

Mjera 5.1.2. Saradnja sa Turističkom zajednicom KS.....	47
Mjera 5.1.3. Turistička signalizacija	47
Mjera 5.1.4. Izgradnja „Sarajevo skywalk“.....	47
Mjera 5.1.5. Uređenje Trebevića	48
Mjera 5.1.6. Sarajevo, novogodišnji centar regije	48
PRIORITET 5.2. Međunarodna saradnja.....	48
Mjera 5.2.1. Saradnja sa ambasadama i međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini	49
Mjera 5.2.2. Organizacija međunarodnih konferencija.....	49
Mjera 5.2.3. Djelovanje u okviru međunarodnih saveza i organizacija, saradnja glavnih gradova regije	49
Mjera 5.2.4. Osigurati preduslove za već apsorpciju EU fondova i drugih dostupnih fondova	49
PRIORITET 5.3. Saradnja unutar Bosne i Hercegovine	50
Mjera 5.3.1. Saradnja sa kantonalnim vlastima i četiri sarajevske općine	50
Mjera 5.3.2. Saradnja sa organizacijama civilnog društva, saradnja sa vjerskim zajednicama, saradnja sa nacionalnim udruženjima	50
Mjera 5.3.3. Pomoć drugim jedinicama lokalne samouprave u BiH i djelovanje u okviru saveza općina i gradova FBiH	51
Mjera 5.3.4. Održavanje sarajevskih mostova	51
SC 6. GRAD ČUVAR	51
PRIORITET 6.1. Podrška mladima	51
Mjera 6.1.1. Stipendije za učenike i studente te reforma propisa i akata u oblasti stipendiranja učenika i studenata.....	51
Mjera 6.1.2. Rekonstrukcija i obnova vrtića i povećanje smještajnih kapaciteta s ciljem omasovljavanja pristupačnog i svima dostupnog uključenja djece u vrtiće.....	52
Mjera 6.1.3. Fond za mobilnost mladih	52
Mjera 6.1.4. Prvo radno iskustvo za mlade	52
Mjera 6.1.5. Promocija i kampanja politika protiv mržnje.....	53
PRIORITET 6.2. Zaštita socijalno ugroženih	53
Mjera 6.2.1. Pomoć u radu javnih kuhinja	53
Mjera 6.2.2. Jednokratne pomoći stanovnicima u stanju socijalne potrebe	53
Mjera 6.2.3. Saradnja sa Udruženjem penzionera i realizacija projekata za tu populaciju.....	54
PRIORITET 6.3. Zaštita marginaliziranih skupina u društvu	54
Mjera 6.3.1. Projekti za pripadnike nacionalnih manjina.....	54
Mjera 6.3.2. Podrška projektima organizacija koje se bave socijalnom zaštitom.....	54

Mjera 6.3.3. Inkluzija osoba sa invaliditetom na tržištu rada, prilagođavanju javnih objekata i obrazovanju.....	55
Mjera 6.3.4. Podrška radu sigurne kuće , radu roditeljske kuće djece oboljele od raka , ustanovama i institucijama djece bez roditeljskog staranja.....	55
Mjera 6.3.5. Promocija tolerancije, nenasilja i rodne ravnopravnosti u porodici i društvu55	
PRIORITET 6.4. Kultura sjećanja	56
Mjera 6.4.1. Očuvanje sjećanja na doprinos u odbrani Bosne i Hercegovine i Grada Sarajeva od agresije u periodu 1992.-1995., Djelovanje i realizacija projekata na promociji vrijednosti antifašizma i narodnog oslobođenja Sarajeva od okupacije u Dugom svjetskom ratu 1941.-1945. i obilježavanje bitnih datuma.....	56
Mjera 6.4.2. Očuvanje sjećanja na ugledne građane Sarajeva i one koji su pomagali Sarajevu	56
INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR	56
OKVIR EVALUACIJE, IMPLEMENTACIJE, MONITORINGA I IZVJEŠTAVANJA.....	63
SAŽETI PREGLED STRATEŠKOG DOKUMENTA	65

LISTA SKRAĆENICA

ADS	Agencija za državnu službu Federacije BiH
APFBIH	Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH
BiH	Bosna i Hercegovina
BHAAAS	Bosanskohercegovačko-američka akademija umjetnosti i nauke (eng. Bosnian-Herzegovinian American Academy of Arts and Sciences)
BH – Gas	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa BH-Gas d.o.o. Sarajevo
BD	Brčko Distrikt
BDP	Bruto domaći proizvod
BiHARNET	Akadska i istraživačka mreža BiH (eng. Academic and Research Network of BiH)
DEI	Direkcija za evropske integracije BiH
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
DOB	Dokument okvirnog budžeta
Dohodak p.c.	Dohodak po glavi stanovnika (per capita)
DZS	Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske
EDGAR	Baza podataka o emisijama potrebnih za globalna istraživanja atmosfere (eng. Emissions Database for Global Atmospheric Research)
EES	Elektroenergetski sistem
EK	Evropska komisija
EnE	Energetska efikasnost
EnM	Energetski menadžment
EnZ	Energetska zajednica
EP	Elektroprivreda
EPO	Evropski ured za patente (eng. European Patent Office)
ERP	Softver za upravljanje preduzećima (eng. Enterprise Resource Planning)
ESS	Evropski statistički sistem
ESV	Ekonomsko-socijalno vijeće FBiH
ESV	Ekonomsko-socijalno vijeće FBiH
UIO	Uprava za indirektno oporezivanje
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (eng. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
JU	Javna ustanova
SGV	Srpsko građansko vijeće
HNV	Hrvatsko narodno vijeće
VBI	Vijeće bošnjačkih intelektualaca
UEFA	Najviše izvršno tijelo u Evropi zaduženo za fudbal – Savez evropskih nogometnih saveza (eng. Union of European Football Associations)

UVOD

Uvodna riječ gradonačelnice

Sarajevo nije samo skup ljudi i objekata, Sarajevo je za nas način života, Sarajevo se živi. Služiti Sarajevu, glavnom gradu Bosne i Hercegovine, znači i slušati njegov damar, a upravo smo strategiju razvoja sačinili u ritmu damara našeg grada.

Da bismo sačuvali njegov sjaj, vratili njegovu slavu i podigli ga na pijedestal gdje pripada u našoj viziji Sarajevo vidimo kao grad budućnosti, riznicu prošlosti, dom izvrsnosti, centar kreativnosti, arenu vrhunskog sporta, najboljeg domaćina, Sarajevo vidimo i kao grad-čuvar i grad hiljadu mostova.

Najbolji domaćin uvijek polazi od svoje kuće i svoje avlije, pa smo tako i sami krenuli, ali smo pažnju posvetili i izgradnji mehanizama kako bi Sarajevo ostalo najbolji domaćin svakom dobronamjernom gostu.

Sarajevo kao grad budućnosti naš je prioritet. To ne znači gubljenje identiteta ili zanemarivanje historije i kulture sjećanja, naprotiv, temeljem svog jedinstvenog historijskog puta želimo graditi svijetlu budućnost. Grad budućnosti je grad znanja, grad u kom se ugodno živi, podiže porodica, radi i posluje, zeleni grad uređen prema savremenim urbanim standardima. Ovaj je grad i vrelo historije, stoga Sarajevo ima obavezu i priliku da se građanima Bosne i Hercegovine i svijeta ponudi kao **riznica prošlosti**.

Naš grad mora vratiti status regionalnog **centra kreativnosti**, kulture i umjetnosti i ponuditi dovoljno prostora našim sjajnim umjetnicima. Sarajke i Sarajlije neupitno vole sport, a u velikom broju različitih nivoa vlasti gdje se preklapaju brojne nadležnosti, odlučili smo da Grad pažnju posveti **vrhunskom sportu**.

Neupitno je da ovaj grad ima epitet **čuvara**, zaštitnika manjih, slabijih i ugroženih. Ne samo zato što je civilizacijska vrijednost, nego i zato što je to od vjkada sastavni dio identiteta i morala naših građana. Želimo da Sarajevo čuva one manje sretne, ali i da čuva sve Sarajke i Sarajlije gdje god se oni danas nalazili, te posebno da čuva pomen na žrtve i najteže etape naše historije uz naglasak na našu antifašističku borbu i našu odbrambeno-oslobodilačku borbu.

Prijestolnicu BiH vidimo i kao **grad hiljadu mostova**. Ne samo zato što nas krasi predivni mostovi, nego zato što je most možda i najznačajnija metafora multietničkog Sarajeva. Želimo pružiti mostove prema drugim velikim gradovima i važnim europskim metropolama. Jačanjem imidža grada želimo doprinijeti socio-ekonomskom razvoju i poslati pozitivnu poruku na globalnom planu, kako bismo na međunarodnom nivou prikazali Sarajevo kao Mali Jerusalem, mjesto susreta i najljepši prikaz bogatstva različitosti. Posebno izdvajamo važnost vraćanja imidža Sarajeva kao istinske prijestolnice cijele Bosne i Hercegovine u kojoj se svaki dobronamjerni Bosanac i Hercegovac osjeća kao kod kuće i stoga posebno dižemo i jačamo mostove prema svakom gradu i općini u Bosni i Hercegovini. Biti glavni grad znači pripadati svim građankama i građanima naše zemlje, čemu posvećujemo posebnu pažnju.

Sarajevo kao **dom izvrsnosti** naša je vizija koju želimo nametnuti, jer uočavamo hroničan manjak samopouzdanja, generacijsko obaranje ljestvice standarda i nedopustivo zadovoljavanje osrednjošću. Ovaj put prožima se kroz sve što radimo i u svemu želimo Sarajevo vezati za izvrsnost i poticati izvrsnost u svakom aspektu života. Bila to izgradnja najljepših objekata, snimanje najboljih filmova,

postizanje najvećih sportskih uspjeha, stvaranje najboljih umjetničkih djela, kreiranje najjačih kompanija i najboljih proizvoda, itd. Želimo da se Grad snažno i u svakom aspektu posveti izvrsnosti. Ne činimo to samo da bismo dali podršku najboljima i onima koji imaju potencijal to postati, nego da bismo naše nove generacije mogli podizati u okruženju gdje vlada mentalitet pobjednika, gdje će uzor ugledati na najbolje među nama, visoko podići ljestvicu i stremiti ka izvrsnosti u svemu što rade.

Nastavit ćemo i dalje oslušivati damar Sarajeva, predano raditi i učiniti ćemo sve što je u našoj moći da realizujemo strategiju predstavljenu u dokumentu pred vama, sa čvrstom željom da nam vječno blista naše Sarajevo.

Uvodne informacije o pristupanju izradi Strategije

U skladu sa odredbama Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na sjednici održanoj 02.06.2021. godine, donijelo je Odluku o pristupanju izradi Strategije razvoja Grada Sarajeva 2021. – 2027. (u daljnjem tekstu Strategija).

Prema navedenom Zakonu, Strategija je integrisani, multisektorski strateški dokument Grada Sarajeva kao jedinice lokalne samouprave, koji definiše javne politike i usmjerava socioekonomski razvoj Grada Sarajeva uz vertikalnu usklađenost i koordinaciju sa prioritetima države Bosne i Hercegovine, strategijama razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, Kantona Sarajevo i općina u sastavu Grada Sarajeva.

Strategija je osnova za izradu Programa gradonačelnice za mandatni period, godišnjeg programa rada gradonačelnice/ka i Gradskog vijeća, dokumenta okvirnog budžeta (DOB) i godišnjeg budžeta.

Pored koordinacije i usaglašavanja razvojnih prioriteta i politika u Gradu Sarajevo, Strategija istovremeno odražava prioritete Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu BiH) utvrđene u procesu evropskih integracija (Ekonomski investicioni plan za Zapadni Balkan, Zelena agenda za zapadni Balkan, EU digitalna strategija), kao i globalno prihvaćene ciljeve održivog razvoja.

Prethodna Strategija razvoja Grada Sarajeva je usvojena na period 2012. – 2020. te je evaluacija navedene Strategije poslužila kao polazna osnova za analizu trenutnog stanja i izradu Strategije za period 2021. – 2027.

Uzimajući u obzir da se nakon završetka trajanja prethodne Strategije, koja je istekla 2020. godine, nije pristupilo blagovremeno aktivnostima na izradi Strategije, ova Strategija je nastajala po skraćenim procedurama kako bi Grad Sarajevo dobilo Strategiju u vremenskom okviru kojeg je postavilo Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

Ova strategija ima 6 strateških ciljeva iz koji proizilazi 18 prioriteta, a ukupno sadrži 85 konkretnih mjera u skladu sa strateškim ciljevima i prioritetima zacrtanim Strategijom razvoja Grada Sarajeva 2021. – 2027.

Vremenski okvir i metodologija izrade

Uredbom o izradi strateških dokumenta definisana je metodologija kojom su propisani koraci u procesu izrade i sadržaj strateških dokumenata. U skladu sa Odlukom Gradskog vijeća definisano je da će gradonačelnica raditi na izradi Strategije zajedno sa gradskom administracijom, Gradskim savjetom i radnim tijelima koje formira.

Proces izrade Strategije počeo je analizom svih strateških dokumenata koji su bili dostupni (evropski, regionalni, državni, federalni, kantonalni). Važna polazna osnova jeste analiza i evaluacija Strategije razvoja Grada Sarajeva za period 2012. – 2020. godine.

Urađena je početna situaciona analiza te produbljena situaciona analiza sa SWOT matricom.

Nakon javne rasprave o nacrtu Strategije, detaljno će biti opisan i razmatran izvještaj o detaljima konsultacija i javne rasprave.

Usklađenost sa drugim relevantnim dokumentima

Ova Strategija je u najvećoj mogućoj mjeri usklađena sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021. – 2027. godine kao krovnim, usmjeravajućim dokumentom. Nažalost, u periodu izrade Strategije, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo još uvijek nisu bili usvojili Strategiju ovog nivoa vlasti te nismo bili u mogućnosti usklađivati ovaj dokument.

Prilikom izrade Strategije vršilo se usklađivanje ciljeva održivog razvoja iz UN Agende 2030 sa posebnim osvrtom na cilj „održivi gradovi i zajednice“, kao i preporukama Evropske komisije za BiH koje su proizašle iz Upitnika, odnosno 14 zacrtanih prioriteta.

Uzimajući u obzir da se radi o Strategiji jedinice lokalne samouprave, postoje prioriteti koji nisu prepoznati u ova tri dokumenta, a postavljeni su kao prioriteti u Strategiji, jer su potrebni Gradu Sarajevu, a nisu spomenuti u ovim dokumentima.

Tabela 1. Pregled povezanosti sa Strategijom

Prioriteti	Ciljevi održivog razvoja	EU preporuke i	Strategija razvoja Federacije BiH
PRIORITET 1.1. Borba protiv kriminala i korupcije		X	X
PRIORITET 1.2. Reforma izbornog procesa u Gradu Sarajevu			
PRIORITET 1.3. Efikasna i odgovorna administracija	X	X	X
PRIORITET 2.1. Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata od važnosti za Grad Sarajevo			

PRIORITET 2.2. Zaštita okoliša i stvaranje uslova ugodnog urbanog življenja	X		X
PRIORITET 2.3. Sarajevo smart city	X		X
PRIORITET 3.1. Ulaganje u filmsku industriju			
PRIORITET 3.2. Pomoć u realizaciji projekata iz oblasti kulture i kreativnosti			
PRIORITET 4.1. Individualni sportisti i klubovi od značaja za Grad Sarajevo			
PRIORITET 4.2. Ulaganje u sportsku infrastrukturu			
PRIORITET 4.3. Sportske manifestacije			
PRIORITET 5.1. Razvoj kapaciteta u oblasti turizma	X		X
PRIORITET 5.2. Međunarodna saradnja	X	X	
PRIORITET 5.3. Saradnja unutar Bosne i Hercegovine	X	X	
PRIORITET 6.1. Podrška mladima	X	X	X
PRIORITET 6.2. Zaštita socijalno ugroženih	X	X	X
PRIORITET 6.3. Zaštita marginaliziranih skupina u društvu	X	X	X
PRIORITET 6.4. Kultura sjećanja			

EVALUACIJA STRATEGIJE RAZVOJA GRADA SARAJEVA 2012. – 2020.

Analitički pregled realizovanih strateških ciljeva

U vremenu kada je nastajala Strategija razvoja Grada Sarajeva 2012. – 2020. nije postojao federalni zakon koji je regulisao ovu oblast, niti je postojala zajednička jedinstvena metodologija za izradu Strategija.

Jedinice lokalne samouprave u BiH koristile su različite pristupe, koncepte i metodologije za izradu strateških planova lokalnog razvoja sa ciljem definisanja prioriteta i pravaca njihovog budućeg djelovanja.

Grad Sarajevo se 2012. godine odlučio koristiti pravilima miPRO metodologije, koja predstavljaju jedan od najvažnijih instrumenata Grada Sarajeva za proaktivno i odgovorno upravljanje.

Budući da je ta metodologija u to vrijeme bila najviše primjenjivana na općinskom nivou organizovanja izvršne i zakonodavne vlasti, važno je napomenuti da je postojeći metodološki okvir prilagođen uslovima i prilikama na nivou gradskog organizovanja vlasti, tj. Grada Sarajeva.

Ključni nedostatak navedene Strategije jeste nepostojanje jasnih indikatora uspjeha, kao i finansijskog okvira za realizaciju Strategije.

Također, postojali su i politički problemi, jer je Strategija usvojena na kraju jednog mandata, a istu su trebali provoditi naredni gradonačelnici.

Strategija je bila postavljena na previše dug vremenski period od 8 godina te je u međuvremenu usvojen zakonodavni okvir koji reguliše ovu oblast, ali Strategija nije bila revidirana i usklađena sa zakonom i potrebama.

Kada govorimo o realizaciji strateških ciljeva u periodu 2012. – 2020., u ovom dokumentu donosimo sažetak realizovanih aktivnosti:

Strateškog cilja 1. Zaštita, razvoj i promocija historijskih obilježja i kulturnih sadržaja u funkciji izgradnje Sarajeva kao svjetske turističke destinacije	
SC 1.1. Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih spomenika na području grada Sarajeva	Grad Sarajevo je konstanto izdvajao sredstva iz budžeta Grada Sarajeva za obnovu i rekonstrukciju kulturno-historijskih spomenika na području grada Sarajeva, u saradnji sa sarajevskim općinama, i višim nivoima vlasti.
SC 1.1. Preuzimanje osnivačkih prava u izabranim institucijama kulture na području grada Sarajeva	Grad Sarajevo nije preuzeo osnivačka prava institucija kulture, međutim u ovom periodu osnovani su „Gradski muzeji Sarajeva“ u koji su uključeni „Ars aevi“, „Olimpijski muzej“, „Muzej Vijećnice“ koji je u izgradnji, „Bistrička stanica“ koja je u izgradnji.
SC 1.3. Reforma gradskih propisa u oblasti utvrđivanja i provođenja javnog interesa Grada Sarajeva u oblasti kulture i umjetnosti	Nije urađena reforma propisa, Grad Sarajevo svake godine donosio je posebnu Odluku o utvrđivanju i načinu sufinansiranja kulturnih manifestacija od posebnog interesa za Grad Sarajevo.
SC 1.4. Program kapitalnih investicija za razvoj turizma i turističke infrastrukture na području grada Sarajeva	Nije usvojen Program kapitalnih investicija za razvoj turizma i turističke infrastrukture na području grada Sarajeva od strane Gradskog vijeća Grada Sarajeva.
SC 1.5. Osnivanje Turističke zajednice Grada Sarajeva	Grad Sarajevo nije pristupio osnivanju Turističke zajednice Grada Sarajeva, jer zakonodavni okvir na nivou Federacije Bosne i Hercegovine to ne dozvoljava. Također, u ovom periodu Kanton Sarajevo je izvršio reformu turističke zajednice Kantona Sarajevo koja je ocijenjena kao uspješna te je Grad Sarajevo blisko sarađivao u realizaciji projekata sa Turističkom zajednicom Kantona Sarajevo.

<p>SC 1.6. Priprema i provođenje programa „Sarajevo, evropski most kultura 2014. godine“</p>	<p>Gradske, ali i entitetske i državne vlasti, kao i brojni evropski gradovi pobratimi, dali podršku da se Sarajevo upravo te godine kandidira za evropsku kulturnu prijestolnicu, međutim zbog proceduralnih i birokratskih razloga to se nije desilo, ali je osmišljen novi kulturni program pod nazivom „Sarajevo, evropski most kultura 2014“.</p> <p>U osnovi svih događaja bile su poruke mira i pomirenja, kao i potreba širenja duha razumijevanja i dobre volje među različitim narodima i kulturama, uz sjećanje na žrtve i stradanja ratova koji su obilježili 20. stoljeće. Te godine objedinjene su sve kulturne institucije i sve kulturne manifestacije u jednu zajedničku priču.</p>
--	--

<p>Strateškog cilja 2. Revitalizacija Sarajeva kao svjetskog olimpijskog centra</p>	
<p>SC 2.1. Priprema i organizacija Evropskog zimskog olimpijskog festivala za mlade 2017.</p>	<p>Grad Sarajevo je dobio domaćinstvo Evropskog zimskog olimpijskog festivala za mlade 2017., međutim zbog neadekvatnog pristupa organizaciji ovog događaja, Grad Sarajevo se obratio sa molbom za zamjenu domaćinstva za 2019. godinu, jer nisu izvršene sve potrebne radnje kako bi događaj bio organizovan 2017. godine.</p> <p>Nakon zamjene domaćinstva za 2019. godinu, Grad Sarajevo je ozbiljnije pristupio organizaciji Evropskog zimskog olimpijskog festivala za mlade 2019. za čije potrebe je organizovano i posebno javno preduzeće koje je organizovalo ovaj događaj.</p> <p>Evropski zimskog olimpijskog festivala za mlade održan je u februaru 2019. godine i ocijenjen je kao jedan od najuspješnijih festivala koji je organizovan.</p>
<p>SC 2.2. Preuzimanje osnivačkih prava jednog sportsko-rekreacionog centra na području grada Sarajeva</p>	<p>Grad Sarajevo nije preuzeo osnivačka prava niti jednog sportsko-rekreacionog centra na području grada Sarajeva.</p>

<p>SC 2.3. Reforma gradskih propisa u oblasti utvrđivanja i provođenja javnog interesa Grada Sarajeva u oblasti sporta</p>	<p>Nije urađena reforma propisa. Grad Sarajevo je svake godine donosio posebne Odluke o utvrđivanju i načinu sufinansiranja sportskih manifestacija od posebnog interesa za Grad Sarajevo.</p>
<p>SC 2.4. Program sufinansiranja kapitalnih investicija namijenjenih obnovi i izgradnji sportske infrastrukture na području grada Sarajeva i Kantona Sarajevo</p>	<p>Nije usvojen Program sufinansiranja kapitalnih investicija namijenjenih obnovi i izgradnji sportske infrastrukture na području grada Sarajeva i Kantona Sarajevo.</p>
<p>SC 2.5. Projekat „Sarajevo zdravi grad – zdravlje za sve u 21. vijeku“</p>	<p>U Gradu Sarajevu je nakon inicijative Gradskog vijeća o uključivanju Sarajeva u projekat Svjetske zdravstvene organizacije „Zdravi gradovi-zdravlje za sve u 21. stoljeću“, februara 2000. godine otpočeo sistematski rad na promociji zdravlja. Grad Sarajevo se priključio ovom projektu početkom 2002. godine. Od tada je pokrenut niz aktivnosti u smjeru unaprjeđenja zdravlja i kvaliteta života stanovnika.</p> <p>Do sada se zajedničkim naporima pojedinaca i skupina koje žive u gradovima postiglo poboljšanje zdravlja stanovništva. Uspješno je završeno pet faza provedbe evropskog projekta „Zdravi grad“.</p>

<p>Strateškog cilja 3. Reforma ustavno – pravnog položaja i administrativno – teritorijalne organizacije Grada Sarajeva</p>	
<p>SC 3.1. Priprema cjelovitog prijedloga izmjena i dopuna ustavnog i zakonskog okvira na svim nivoima kojima se jača pozicija Grada Sarajeva kao jedinice lokalne samouprave</p>	<p>Nije izvršena Priprema cjelovitog prijedloga izmjena i dopuna ustavnog i zakonskog okvira na svim nivoima kojima se jača pozicija Grada Sarajeva kao jedinice lokalne samouprave</p>
<p>SC 3.2. Javna kampanja podrške unaprjeđenju ustavno-pravnog položaja i administrativno-teritorijalne organizacije Grada Sarajeva</p>	<p>Nije izvršena Javna kampanja podrške unaprjeđenju ustavno-pravnog položaja i administrativno-teritorijalne organizacije Grada Sarajeva</p>
<p>SC 3.3. Preuzimanje nadležnosti, izvornih prihoda i imovine Grada Sarajeva</p>	<p>Grad Sarajevo u ovom periodu nije preuzeo nadležnosti i obavljanje poslova od općina i Kantona Sarajevo.</p>

	<p>Također, nije izvršen povrat imovine u skladu sa presudama Ustavnog suda i principima lokalne samouprave.</p> <p>Izmjenama zakona o pripadnosti javnih prihoda na nivou Federacije BiH, osigurana su redovna i stalna sredstva za Grad Sarajevo iz sistema javnih prihoda.</p>
--	---

<p>4. Podrška obrazovnom sistemu u oblastima neformalnog obrazovanja, cjeloživotnog učenja, obrazovanja osoba sa invaliditetom, profesionalne orijentacije i specijalizovanih obrazovnih programa</p>	
<p>SC 4.1. Reforma gradskih propisa i akata kojima se utvrđuje i provodi javni interes Grada Sarajeva u oblasti obrazovanja</p>	<p>Nije provedena detaljna reforma gradskih propisa i akata kojima se utvrđuje i provodi javni interes Grada Sarajeva u oblasti obrazovanja.</p>
<p>SC 4.2. Reforma gradskih propisa i akata u oblasti stipendiranja učenika i studenata</p>	<p>U periodu realizacije Strategije izvršena je reforma gradskih propisa i akata u oblasti stipendiranja učenika i studenata.</p> <p>Kao rezultat ove reforme uspostavljene su redovne godišnje stipendije za učenike koji nisu ostvarili to pravo na drugim nivoima vlasti.</p> <p>Također, nakon analize implementacije ove reforme, spremljene su izmjene i dopune odluka kako bi se proces dodatno usavršio.</p>
<p>SC 4.3. Priprema i provođenje Programa neformalnog obrazovanja mladih na području grada Sarajeva</p>	<p>Grad Sarajevo je 2012. godine predstavio Katalog programa neformalnog obrazovanja na području grada Sarajeva koji je na jednom mjestu nudio pregled 102 organizacije civilnog društva u Sarajevu o neformalnom obrazovanju. Pretraživanje baze je moguće po oblastima, vrsti treninga, po organizacijama, dobnoj grupi, te prema tome da li se edukacija plaća ili je besplatna.</p>
<p>SC 4.4. Program podrške naučno-istraživačkim projektima od interesa za Grad Sarajevo Sarajevo – partner poslovnoj zajednici</p>	<p>Nije urađen Program podrške naučno-istraživačkim projektima od interesa za Grad Sarajevo Sarajevo – partner poslovnoj zajednici</p>

Strateškog cilja 5. Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja	
SC 5.1. Certificiranje Grada Sarajeva kao povoljnog poslovnog okruženja kroz odgovarajući Program certifikacije za povoljno poslovno okruženje	Nije izvršeno certificiranje Grada Sarajeva kao povoljnog poslovnog okruženja kroz odgovarajući Program certifikacije za povoljno poslovno okruženje.
SC 5.2. Razvoj Gradskog biznis centra i njegovih funkcija u oblastima poslovnog savjetovanja, usklađivanja sa ekonomskim politikama višeg reda, privlačenja stranih direktnih investicija	Grad Sarajevo je započeo sa razvojem Gradskog biznis centra, međutim projekat nije realizovan i postao samoodrživ.
SC 5.3. Priprema i provođenje mjera poticaja i podrške poduzetnicima i malim i srednjim preduzećima na području grada Sarajeva	Grad Sarajevo je iz budžeta Grada Sarajevo realizovao nekoliko mjera poticaja i podrške poduzetnicima i malim i srednjim preduzećima na području grada Sarajeva, prije svega obrtnicima i starim tradicionalnim zanatima.
SC 5.4. Aktivna koordinacija i priprema zajedničkih programa i projekata sa drugim nadležnim institucijama u funkciji razvoja lokalnog turizma i poljoprivrede	Grad Sarajevo je nastojao imati aktivnu koordinaciju i pripremu zajedničkih programa i projekata sa drugim nadležnim institucijama u funkciji razvoja lokalnog turizma i poljoprivrede. Međutim takva koordinacija i priprema je često bila usporena zbog političke situacije i čestih promjena Vlade Kantona Sarajevo u periodu važenje Strategije.
SC 5.5. Priprema i uspostavljanje sistema koordinacije namijenjenog usklađivanju prostornog planiranja i potreba organizacije i razmještaja privrede na području grada Sarajeva	U periodu važenja ove Strategije, Kanton Sarajevo je izmijenio zakonodavni okvir koji reguliše prostorno planiranje. Unutar tog zakonodavnog okvira, Grad Sarajevo je radio na usklađivanju prostornog planiranja i potreba organizacije i razmještaja privrede na području grada Sarajeva.
SC 5.6. Razvoj kapaciteta za implementaciju projekata Evropske unije (EU) i posebnih programa domaćih i razvojnih	Grad Sarajevo je u ovom periodu značajno unaprijedio kapacitete za implementaciju projekata Evropske unije (EU) i posebnih programa domaćih i razvojnih, o čemu svjedoče brojni realizovani projekti koji su finansirani iz sredstava Evropske unije i drugih međunarodnih i domaćih partnera.

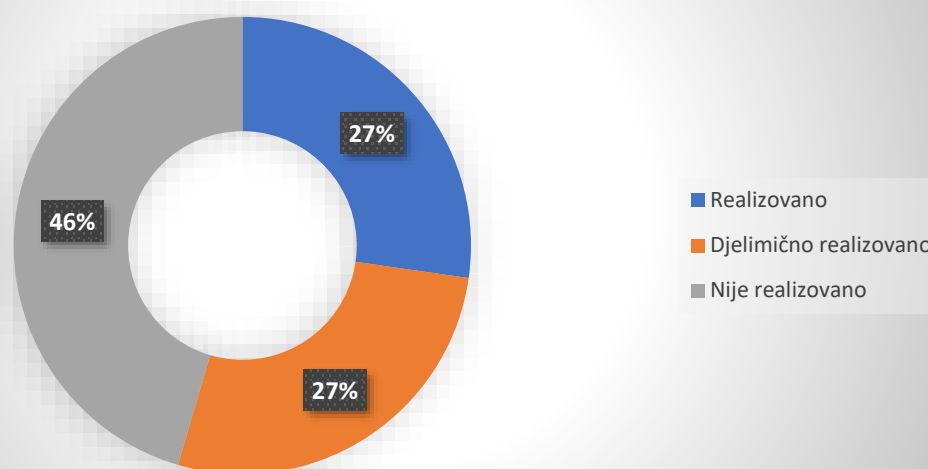
Strateškog cilja 6. Ravnoteža između urbanog razvoja i zaštite životne sredine.	
<p>SC 6.1. Reforma procedura i procesa, utvrđenih nadležnostima Grada Sarajeva, u oblasti urbanog planiranja u funkciji zaštite životne sredine i uključivanja javnosti</p>	<p>U vremenu trajanja i provođenja ove Strategije došlo je do izmjene zakonodavnog okvira u Kantonu Sarajevo u oblasti urbanog planiranja, zbog čega se Grad Sarajevo bio dužan prilagoditi novom zakonodavnom okviru i oduzetim nadležnostima od Grada Sarajeva koje su delegirane na sarajevske općine.</p> <p>Grad Sarajevo se, u onim dijelovima u kojima je ostao nadležan, trudio ponašati u funkciji zaštite životne sredine i uključivanja javnosti</p>
<p>SC 6.2. Provođenje Akcionog plana održivog energetskog razvoja Grada Sarajeva</p>	<p>Grad Sarajevo je napravio veoma kvalitetan dokument „Akциони plan održivog energetskog razvoja Grada Sarajeva“. Međutim njegova realizacija nije bila na zadovoljavajućem nivo. Na slabiju realizaciju ovog akcionog plana je utjecalo nekoliko faktora, kao što je nepostojanje tima zaduženog za implementaciju, nekvalitetna saradnja između nivoa vlasti i nedovoljna finansijska sredstva za njegovu realizaciju.</p> <p>Međutim, nekoliko segmenata akcionog plana jeste realizovano, a prije svega se misli na realizovane projekte energetske efikasnosti javnih objekata u Gradu Sarajevu.</p>
<p>SC 6.3. Podrška obnovi, izgradnji i razvoju sistema komunalnih djelatnosti i komunalne infrastrukture kroz pripremu i provođenje Strategije zaduživanja Grada Sarajeva za realizaciju kapitalnih komunalnih investicija</p>	<p>Grad Sarajevo u periodu realizacije ove Strategije nije imao značajniju ulogu u obnovi, izgradnji i razvoju sistema komunalnih djelatnosti i komunalne infrastrukture kroz pripremu i provođenje Strategije zaduživanja Grada Sarajeva za realizaciju kapitalnih komunalnih investicija. Većinu ovih poslova je obavljao Kanton Sarajevo, dok je Grad bio partner na realizaciji pojedinih projekata.</p>
<p>SC 6.4. Projekat revitalizacije sarajevske Žičare</p>	<p>Realizacija ovog projekta se odvijala u mandatu tri gradonačelnika, ali je Projekat revitalizacije sarajevske Žičare uspješno priveden kraju i ocijenjen kao jedan od najuspješnijih projekata Grada Sarajeva uz obnovu sarajevske Vijećnice.</p> <p>Sarajevska žičara je otvorena 06. aprila 2018. godine.</p>

Strateškog cilja 7. Reforma gradske administracije	
SC 7.1. Usklađivanje unutrašnje organizacije jedinstvenog gradskog organa uprave sa potrebama realizacije Strategije razvoja Grada Sarajeva	U ovom periodu su nekoliko puta izvršene izmjene unutrašnje organizacije jedinstvenog gradskog organa uprave. Međutim, prilikom izmjena unutrašnje organizacije jedinstvenog organa uprave Grada Sarajeva nije se vodilo potrebama realizacije Strategije razvoja Grada Sarajeva.
SC 7.2. Priprema i uspostavljanje novog sistema upravljanja ljudskim potencijalima Grada Sarajeva	Nije pripremljen i uspostavljen novi sistem upravljanja ljudskim potencijalima Grada Sarajeva.
SC 7.3. Priprema i provođenje Programa informatizacije rada organa Grada Sarajeva	Grad Sarajevo je digitalizirao procese u organima Grada Sarajeva, što se posebno ističe na programima obavještanja javnosti o aktivnostima Grada Sarajeva, kao i dostupnosti svih akata i dokumenata Gradskog vijeća Grada Sarajeva koji su dostupni na internetu. Potrebno je pristupiti narednoj fazi informatizacije rada organa Grada Sarajeva, dok se informatizacija u periodu realizacije može ocijeniti uspješnom.
SC 7.4. Reforma gradskih propisa i akata kojima se uređuju postupci uključivanja građana i građanki u procese donošenja odluka organa Grada Sarajeva	Nije izvršena izmjena i reforma gradskih propisa i akata kojima se uređuju postupci uključivanja građana i građanki u procese donošenja odluka organa Grada Sarajeva.
SC 7.5. Priprema i provođenje Plana organizacije rada i sadržaja Gradske vijećnice	Sarajevska Vijećnica je otvorila svoja vrata građanima Sarajeva 2014. godine. U ovom periodu osnovano je Javno preduzeće Sarajevo koje upravlja ovim objektom, dok je u isti smješten i kabinet gradonačelnika/ce Sarajeva. U periodu realizacije Strategije uspješno je organizovan rad i sadržaj Vijećnice.

Zaključak:

Nakon analize realizovanih strateških ciljeva i projekata, u potpunosti je realizovano 9 od 33 mjere, djelimično realizovane 9 od 33 mjere, u potpunosti nije realizovano 15 od 33 mjere.

33 mjere

Gradske administracije u periodu trajanja strategije, prilikom izrade budžeta i realizaciji projekata, nisu se vodile strateškim ciljevima koji su postavljeni, već proizvodnim ocjenama gradske administracije i Gradskog vijeća u tom vremenskom periodu.

Jedan od ključnih nedostataka jeste nepostojanje jasnog nadzora nad implementacijom Strategije te činjenica da u Strategiji nisu postavljeni jasno mjerljivi indikatori uspjeha.

Izostali su strateški dokumenti koji su trebali proizaći iz usvojene Strategije, dok je budžetska politika vođena na način da su često finansirani projekti koji nisu u strateškim ciljevima, dok je izostalo finansiranje projekata koji su bili u strateškim ciljevima.

SWOT analiza

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Uloga Glavnog grada BiH • Međunarodni ugled Sarajeva • Bogato kulturno-historijsko naslijeđe • Olimpijski grad • UNESCO grad filma • Šampionski sportski kolektivi • Univerzitetski centar BiH 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustavni položaj Grada Sarajeva • Oduzete nadležnosti jedinice lokalne samouprave • Finansijska zavisnost • Nedovoljna transparentnost u proteklom periodu • Loše finansijsko poslovanje administracije utvrđeno revizorskim izvještajima • Imovina Grada Sarajeva • Loša naplata vlastitih prihoda Grada Sarajeva
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj kreativne industrije i IT sektora 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna visina budžeta • Ekonomska kriza izazvana pandemijom Covid-19

<ul style="list-style-type: none"> • EU projekti i podrška međunarodne zajednice • Promocija kroz vrhunski sport • Razvoj turizma i pratećih privrednih grana • Povećanje transparentnosti i borba protiv kriminala • Promocija izvrsnosti • Inkluzivnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravstvena kriza izazvana pandemijom Covid-19 • Društvene posljedice pandemije Covid-19 • Neujednačena komunalna politika • Zakonodavni okvir iz oblasti urbanizma i građenja • Koordinacija sa višim i nižim nivoima vlasti
---	---

Snage

Uloga Glavnog grada Bosne i Hercegovine je od višestrukog značaja za Grad Sarajeva, a također u pojedinim oblastima i regionalni centar te predstavlja veliku snagu za strateški razvoj u narednih 7 godina.

Međunarodni ugled Sarajeva je velika snaga za razvoj u narednom periodu te može biti veoma važan i efikasan alat za ostvarivanje strateških ciljeva i mjera kroz aktivnosti na međunarodnoj saradnji te realizaciji projekata putem EU fondova i drugih međunarodnih partnera i organizacija.

Sarajevo se može pohvaliti bogatim kulturno-historijskim naslijeđem što je velika prednost za razvoj turizma i drugih privrednih grana, ali isto tako za bogatiji kulturni život stanovnika i posjetioca našeg grada te jačanje ugleda u međunarodnim okvirima.

Ono što je svakako povećalo međunarodni ugled Sarajeva u proteklom periodu jeste i status olimpijskog grada kojim se ne može pohvaliti veliki broj gradova u svijetu, i upravo ovo predstavlja značajnu snagu Sarajeva koja može biti iskorištena za razvoj izvrsnosti u sportu.

Kao što je u sportu Sarajevo steklo statusni simbol olimpijskog grada, u oblasti kulture Sarajevo se može pohvaliti statusom UNESCO grada filma, na čemu ima priliku strateški razvijati filmsku industriju, kao i kulturu općenito.

U svojoj bogatoj historiji sportski klubovi su pravili vrhunske rezultate i na domaćoj i međunarodnoj sceni, od čega je sigurno titula prvaka Evrope u košarci KK Bosne najveći uspjeh. Iako u vremenskom periodu realizacije prošle strategije ne možemo biti prezadovoljni uspjesima sarajevskog sporta, u većini masovnih sportova sarajevski sportisti i klubovi su najtrofejniji u BiH. Ovi sportski kolektivi i pojedinci mogu biti pokretačka snaga za razvoj izvrsnosti u sportu i povećanje broja trofeja sarajevskih klubova te ostvarivanje kvalitetniji rezultata na međunarodnoj sceni.

Sarajevo je najveći univerzitetski centar u Bosni i Hercegovini, što je odlična podloga i snaga za strateški razvoj obrazovanja, nauke, izvrsnosti u Gradu Sarajevu.

Slabosti

Ustavni položaj Grada Sarajeva i oduzete nadležnosti jedinice lokalne samouprave, i pored presuda Ustavnog suda, su velika slabost Sarajeva kao Glavnog grada Bosne i Hercegovine i kao jedinice lokalne samouprave koja treba biti na usluzi građanima i onima koji borave u Sarajevu. Velika su očekivanja građana od Grada Sarajeva i uprave, a sa druge strane Grad Sarajevo nema ovlaštenja, nadležnosti i položaj kako bi ispunio očekivanja i potrebe građana.

Slabost Grada Sarajeva je svakako i skroman budžet koji se dominantno puni iz dva izvora, a to je dio javnih prihoda koje prikuplja UIO kroz federalni zakon koji je predvidio sredstva za Grad Sarajevo te podijeljena nadležnost sa gradskim općinama u vezi prihoda od pokretnosti nekretnina na teritoriju Grada Sarajeva. Većina drugih izvora prihoda za budžet, koji su dostupni ostalim jedinicama lokalne samouprave u BiH, nisu na raspolaganju Gradu Sarajevu. Također, zabilježeni su nezadovoljavajući procenti naplate vlastitih prihoda, kao što su prihodi od iznajmljivanja reklamnih površina u toku rijeke Miljacke.

U radu Gradske uprave prema svim relevantnim izvještajima u proteklom periodu je zabilježena velika netransparentnost u radu te ne pridržavanje propisa koji regulišu određene oblasti. Nastavak ovakvog rada i pristupa može predstavljati veliku slabost Grada Sarajeva, odnosno Gradske uprave i Gradskog vijeća te preduzeća i ustanova u vlasništvu Grada Sarajeva.

Izvještaji o finansijskom poslovanju koje sačinjava Ured za reviziju institucija FBiH su u dva navrata pokazali niz nepravilnosti, nepoštivanja zakona i procedura. Ovakav rad Gradske uprave predstavljao je veliku slabost u ostvarivanju strateških ciljeva koju treba otkloniti u narednom periodu.

Veliku slabost Grada Sarajeva predstavlja i neriješen status imovine Grada Sarajeva te ignorisanje presuda Ustavnog suda od strane Kantona Sarajeva koji je na neustavan način preuzeo svu imovinu Grada Sarajeva. Ovo predstavlja posebnu slabost i realizaciji kapitalnih projekata, zaštite kulturno-historijskog naslijeđa te osiguravanja uslova za rad gradskoj administraciji.

Prilike

Sarajevo ima priliku okrenuti se modernim tehnologijama i ulaganju u kreativnu industriju i uvođenje projekata koji će Grad Sarajevo napraviti „Smart city“. Ovi projekti mogu imati inicijativu i priliku upravo sa nivoa Grada Sarajeva kao i koordinaciju između nižih i viših nivoa vlasti koji imaju zajedničku nadležnost u ovoj oblasti.

Uslijed nedostatka finansijskih sredstava, Grad Sarajevo ima priliku okrenuti se EU fondovima i drugim međunarodnim fondovima, organizacijama i partnerima koji mogu realizovati strateške ciljeve, prioritete i konkretne mjere.

Ranije smo napomenuli da Grad Sarajevo ima ograničene nadležnosti, što se posebno odnosi na privredu i ekonomiju, međutim kroz svoje aktivnosti Grad Sarajevo ima veliku priliku za razvoj turizma i privrednih grana vezanih uz turizam te u narednom periodu izvršiti oporavak ove grane privrede i djelatnosti.

Sarajevo ima priliku kroz podršku sportu i sarajevskim sportistima i klubovima jačati ugled sarajevskog sporta u Bosni i Hercegovini i stvoriti pretpostavke za značajnije i zapaženije rezultate u međunarodnim takmičenjima. Kao olimpijski grad, Sarajevo ima priliku podržati naše olimpijske sportiste kako bismo u periodu ove strategije iskoristili priliku za prvu olimpijsku medalju.

Zbog velikog broja utvrđeni nepravilnosti i netransparentnog rada u prošlosti, jedna od prilika za Grad Sarajevo jeste upravo otvaranje grada, povećanje transparentnosti, otklanjanje proceduralnih nedostataka i pogreški te borba protiv kriminala i korupcije.

Sarajevo ima priliku strateški pristupiti realizaciji prioriteta i mjera koji će povećati stepen inkluzije svih marginaliziranih skupina, kao i postati grad izvrsnosti u svim strateškim aspektima razvoja grada u narednih 7 godina.

Prijetnje

Prijetnje za strateški razvoj Grada Sarajeva zasigurno može predstavljati nedovoljno velik budžet Grada Sarajeva i sigurno je da bez dodatnih finansijskih sredstava iz nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini i međunarodnih subjekata veliki broj mjera neće biti moguće realizovati u ovom strateškom periodu.

Ekonomska kriza izazvana pandemijom Covid-19 i dalje će predstavljati veliku prijetnju za ekonomski oporavak, a posebno u kontekstu turizma i pratećih djelatnosti. Paralelno sa ekonomskom krizom, veliku prijetnju za razvoj predstavlja i zdravstvena kriza izazvana pandemijom Covid-19 te prilagodba u godinama koje dolaze, a koje su vremenski period implementacije ove strategije. Kombinacija zdravstvenih i ekonomskih posljedica ostavlja velike posljedice na društveni život u Gradu Sarajevu, što je u direktnoj vezi sa dijelom strateških ciljeva i velikim brojem prioriteta i mjera iz ove Strategije.

Jedna od osnovnih nadležnosti i djelatnosti gradova širom svijeta jeste komunalna politika i djelatnost, a podsjećajući da je ta nadležnost oduzeta Gradu Sarajevu na neustavan način, to predstavlja veliku potencijalnu prijetnju za gradsku administraciju. Građani mnogo očekuju i žele poboljšanje komunalnih usluga, a sa druge strane Grad Sarajevo je nemoćan da učini strateške korake u ovoj oblasti.

Zakonodavni okvir iz oblasti urbanizma i građenja koji je na nivou Kantona Sarajeva, skoro je u potpunosti razvlastio Grad Sarajevo po pitanju izrade regulacionih planova i strateškog pristupa urbanom planiranju i građenju, što je velika prijetnja za razvoj grada u skladu sa modernim potrebama stanovništva.

Najveća prijetnja za uspješnu realizaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz ove strategije predstavlja stepen uspješnosti saradnje sa gradskim općinama, Kantonom Sarajevo te Federacijom Bosne i Hercegovine i državom Bosnom i Hercegovinom, jer veliki broj mjera zavisi od saradnje između različitih nivoa vlasti.

AKCELATORI KOJI DONOSE NAJVEĆI RAZVOJNI EFEKAT ZA GRAD SARAJEVO

U procesu izrade Strategije definisana su 4 strateška cilja, 18 prioriteta i 85 mjera. Činjenica je da sve mjere koje se nalaze u ovom dokumentu nemaju istu snagu i prioritet u implementaciji, a Grad Sarajevo nema dovoljno resursa da sve mjere implementira istovremeno i u punom obimu. Zbog toga smo, u ovom poglavlju, izdvojili ključne mjere koje značajno ubrzavaju razvoj Grada Sarajeva, što predstavlja najvažnije rezultate realizacije ovog dokumenta.

Također, važno je napomenuti da zbog ustavnog uređenja i zakonskih odredbi, Grad Sarajevo ima ograničene nadležnosti zbog čega se akceleratori razvoja zapravo odnose na razvoj Grada Sarajeva na koji može utjecati Gradska uprava.

U nastavku je dat prikaz ključnih akceleratora i pripadajućih mjera iz Strategije, koje daju značajan doprinos razvoju Grada Sarajeva.

Tri akceleratora koja donose najveći razvojni efekat za Grad Sarajevo su:

1. Poticanje izvrsnosti
2. Razvoj turizma
3. Briga o životnoj sredini

1. Poticanje izvrsnost u segmentima obrazovanja, nauke, kulture, sporta, razvoja tehnologija je akcelerator i prioritet koji će donijeti najveći razvoj Gradske uprave Grada Sarajeva.

Dakle prioritete mjere iz ove Strategije moraju biti one koje podstiču izvrsnost bez obzira u kojem strateškom cilju se nalaze.

2. Razvoj turizma je prilika za razvoj privrede u Gradu Sarajevu, ali isto tako za razvoj pozitivnog imidža Grada Sarajeva. Zbog ograničenih nadležnosti Grada Sarajeva, smatramo da Grad Sarajevo kada je riječ o privredi, otvaranju novih radnih mjesta, poticanju potrošnje, najveći doprinos može dati upravo kroz podršku razvoja turizma.

Mjere koje podstiču razvoj turističkih lokacija, promocije, saradnje, obnovu kulturno-historijskog blaga, privlačenja međunarodnih događaja su među tri akcelatora koja mogu najviše doprinijeti razvoju Grada Sarajeva.

3. Briga o životnoj sredini je akcelerator koji može dati veliki doprinos u razvoju Grada Sarajeva. Briga o životnoj sredini je među ključnim ciljevima agende održivog razvoja UN-a, Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, Zelenoj agendi za Zapadni Balkan.

U ovu oblast Grad Sarajevo može značajno utjecati i ulagati u okviru svojih nadležnosti te su mjere koje su sadržane u ovom akceleratoru zapravo sadržane u više strateških ciljeva ove agende.

STRATEŠKA PLATFORMA

Vizija Grada Sarajeva u narednom periodu je Sarajevo kao grad budućnosti, riznica prošlosti, dom izvrsnosti, prijestolnica filma, centar kreativnosti, arena vrhunskog sporta, dobar domaćin, čuvar ugroženih i grad hiljadu mostova.

Strateška platforma kojom ćemo ostvariti ovu viziju je zasnovana na pronalasku strateških ciljeva, prioriteta i projekata koji će dati odgovore na zdravstvenu i ekonomsku krizu u kojoj se cijeli svijet nalazi te na uobičajene potrebe za razvoj Grada Sarajeva.

U vremenu nastajanja ove Strategije, Grad Sarajevo, Bosna i Hercegovina i cijeli svijet se nalazi u velikoj zdravstvenoj i ekonomskoj krizi izazvanom pandemijom Covid-19.

Pandemija utječe na sve aspekte ljudskog života u cijelom svijetu. Sve države prolazi kroz jedan od najtransformativnijih perioda još od Drugog svjetskog rata, dok mi u Gradu Sarajevu možemo reći da prolazimo kroz najtransformativniji period još od završetka četverogodišnje opsade našeg grada prije 26 godina.

U narednom periodu su nam potrebni odgovori – socijalne, ekonomske i političke posljedice pandemije koje su ostavile ozbiljne dugoročne posljedice na ekonomski rast, zaposlenost, blagostanje, zdravlje i javni dug.

U nekom drugom vremenskom periodu ova Strategija bi trebala dati samo strateške ciljeve razvoja Grada Sarajeva, ali u ovom periodu ti Strateški ciljevi su opterećeni posljedicama krize i ova Strategija će dati strateške ciljeve, prioritete i projekte koji će služiti razvoju.

Grad Sarajevo je kroz historiju prolazio kroz mnoge transformacije kao glavni grad države Bosne i Hercegovine. U trenutnom ustavnom uređenju, Grad Sarajevo je poprilično ograničen u nadležnostima i vršenju ovlasti ograničenja jedinice lokalne samouprave, imovina Grada je oduzeta na neustavan način kantonalnim zakonima, nadležnosti koje imaju jedinice lokalne samouprave u BiH su sa jedne strane oduzete od strane Kantona Sarajevo, a sa druge strane općina u sastavu Grada Sarajeva.

Uloga glavnog grada kakvu imaju glavni gradovi u regionu ili Evropi, Gradu Sarajevu je ustavima i zakonima oduzeta i svedena na manji broj nadležnosti i obavljanja poslova.

Pored derogiranja Grada Sarajeva kroz ustavni položaj, i zakonski okvir koji oduzima nadležnosti i obavljanje poslova, Grad Sarajevo je dodatno ograničen kroz budžetsku politiku Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine i sistemom raspodjele javnih prihoda. Budžet Grada Sarajeva je manji od budžeta svake općine u sastavu Grada Sarajeva i neuporedivo manji od budžeta Kantona Sarajevo.

U takvom ustavnom položaju i fiskalnim ograničenjima, Grad Sarajevo ne može dati mnoge ciljeve, prioritete i projekte koji su potrebni stanovnicima glavnog grada jedne moderne države, zbog čega su ciljevi, prioritete i projekti u ovoj Strategiji postavljeni u skladu sa objektivnim mogućnostima i nadležnostima sa jedne strane i potrebama građana i uloge glavnog grada države Bosne i Hercegovine.

Sarajevo kao dom izvrsnosti je temeljna vrijednost strateškog razvoja Sarajeva kao grada koji baštini, potiče, razvija i podržava izvrsnost u svim aspektima, primarno zasnovanu na znanju i nauci.

Grad budućnosti Sarajevo kao grad inovacija, pametni grad, zeleni grad, grad koji sustiže, prati i nameće najsavremenije svjetske trendove ugodnog urbanog življenja.

Riznica prošlosti, Sarajevo je kao muzej na otvorenom, čuvar prošlosti, mjesto gusto satkane historije, grad heroj, Sarajevo – remek djelo historije.

Grad filma, prijestolnica filmske industrije Balkana i jedan od najvećih svjetskih centara filma je jedan od pravaca razvoja i brendiranja Grada Sarajeva. Također, Sarajevo kao centar kreativnosti, grad sjajne muzike, talentovanih umjetnika, grad u kome je umjetnost lako dostupna građanima, grad vrhunske umjetnosti, grad popularne umjetnosti i dobre zabave, grad ulične umjetnosti.

Sarajevo mora biti arena vrhunskog sporta, Grad prvaka, olimpijski grad, grad velikih sportskih takmičenja, grad koji ulaže, gradi i nagrađuje prvake i one koji imaju potencijal da to postanu. U komplikovan sistemu sporta u Bosni i Hercegovini, gdje svaki nivo vlasti ima različitu ulogu u pomaganju sportu, Grad Sarajevo mora preuzeti ulogu podrške vrhunskom sportu.

Grad hiljadu mostova, grad koji ima čvrstu saradnju sa svim gradovima u BiH, centripetalna sila objedinjavanja svih različitosti naše zemlje, prijestolnica BiH i centar Zapadnog Balkana, grad sa snažnim vezama sa svim velikim i utjecajnim gradovima svijeta, grad koji gradi i čuva mostove među kulturama, religijama, narodima i građanima regiona, Evrope i svijeta, grad koji povezuje.

Grad domaćin, grad u koji se rado dolazi, u kome se ugodno boravi, grad jedinstvene turističke ponude, gastronomski raj, grad čiste vode, čist grad, domaćin velikih takmičenja i smotri, domaćin važnih institucija, ali i grad kojem vlada domaćinski odnos zasnovan na transparentnosti i otvorenosti spram vlastitih građana.

Grad čuvar, grad koji štiti ugrožene i nemoćne, čuvar mira i pravde, zaštitnik manjina i glas potlačenih.

Kooperacija i koordinacija između Grada Sarajeva, gradskih općina i Kantona Sarajevo je ključna strateška platforma za razvoj Grada Sarajeva.

STRATEŠKI CILJEVI

Na osnovu strateške platforme i sagledanih svih ograničenja, ali i potencijala Grada Sarajeva, za period od 2021. do 2027. godine, ovom Strategijom je zacrtano šest strateških ciljeva iz kojih su izvedeni prioriteta i mjere za realizaciju istih.

Strateški ciljevi koji su definisani Strategijom su:

SC 1. Otvoren Grad, efikasna, transparentna i odgovorna gradska administracija

SC 2. Grad budućnosti i riznica prošlosti

SC 3. Grad filma i centar kreativnosti

SC 4. Grad vrhunskog sporta

SC 5. Grad hiljadu mostova

SC 6. Grad čuvar

1. Otvoren Grad, efikasna, transparentna i odgovorna gradska administracija

Prema SWOT analizi i evaluaciji Strategije razvoja Grada Sarajevo za period 2012. – 2020. godine, jedan od ključnih problema je zatvorenost grada u komuniciranju eksternom, ali i internom, manjak transparentnosti te odbijanje da se Grad Sarajevo uključi u procese borbe protiv kriminala i korupcije i povećanja transparentnosti u radu koje je započeo Grad Sarajevo.

Kako bi realizovali sve strateške ciljeve za svaki od njih potrebne su efikasne, transparentne, inkluzivna i responzivna javna uprava, zasnovana na vladavini prava i primjerene potrebama zemlje višeg srednjeg dohotka, u funkciji građana, poslovnih subjekata i drugih društvenih i ekonomskih aktera.

Javna uprava mora imati razvijen sistem koordinacije i biti orijentisana prema inovacijama, koje se ogledaju u uvođenju i primjeni novih, posebno digitalizovanih tehnologija i usluga, kao i efikasnom upravljanju javnim resursima.

Gradska administracija mora biti efikasna u realizaciji strateških ciljeva, prioriteta i mjera, jer Grad Sarajevo ima određenu prednost da građani većinu direktnih potreba ostvaruju u gradskim općinama ili kantonu, zbog čega se Gradska uprava može posvetiti realizaciji programa i projekata i realizaciji mjera i ciljeva.

Grad Sarajevo će uvesti punu transparentnost u radu, od procesa odlučivanja do procesa realizacije projekata, a posebna pažnja se mora posvetiti finansijskim transakcijama i javnim nabavkama, uzimajući u obzir zamjerke koje su imale federalne institucije zadužene za reviziju poslovanja Grada Sarajeva.

Smanjivanje korupcije će se postizati smanjivanjem moći državnih službenika i izabranih funkcionera kao pojedinaca i transfer moći i odlučivanja na tijela kroz koja će se osigurati veći stepen transparentnosti i disperzija u odlučivanju.

Efikasnija javna uprava i veći stepen odgovornosti se postiže sa većom ulogom građana u izboru funkcionera i uloge u procesu donošenja odluka i odlučivanja. Iako je teško očekivati promjenu ustava i zakonodavnog okvira sa ciljem povećanja nadležnosti i fiskalnog okvira za Grad Sarajevo, što smo uočili i kroz analizu o realizaciji Strategije za period 2012. – 2020., moguća je promjena zakonodavnog okvira u izboru funkcionera Grada Sarajeva. Cilj je u narednom periodu izmijeniti zakonodavni okvir i interne gradske akte kako bi se osigurao javni izbor rukovodstva Gradskog vijeća, kao i direktan izbor vijećnika i gradonačelnika.

2. Grad budućnosti i riznica prošlosti

Grad Sarajevo ima bogatu historiju, mjesto gdje se susreću kulture istoka i zapada, ali isto tako Sarajevo ima potencijal da postane moderni grad budućnosti.

Strateški cilj ove Strategije jeste Sarajevo – grad budućnosti, kao grad inovacija i stvaralaštva koji će podupirati pojedince, institucije i ustanove koji se bave inovacijama i naukom.

Kroz ovaj strateški cilj želimo realizovati prioritete i mjere tako da Sarajevo bude „smart city“ odnosno pametni grad. Gradska administracija može na sebe preuzeti ulogu koordinacije između kanona i gradskih općina sa ciljem razvoja i realizacije projekata koji će digitalizirati što više procesa u Sarajevu. Kroz saradnju sa privatnim sektorom omogućiti uslove za razvoj IT industrije u Sarajevu kao grane industrije koja ima veliki potencijal za razvoj.

Sarajevo je grad koji ima velike probleme sa zagađenjem zraka, ali i druge nedostatke u oblasti zelenih politika. U nadležnosti gradske uprave poduzimat će se aktivnosti sa ciljem stvaranje „zelenog grada“. U zelene politike će spadati i izrada regulacionih planova i drugih dokumenata iz oblasti urbanizma koji će pratiti najsavremenije svjetske trendove ugodnog urbanog življenja i onim nadležnostima koje ima Grad Sarajevo.

U nastojanjima da realizujemo cilj Sarajeva kao grada budućnosti, gradska administracije neće zapostavljati historiju Sarajeva i realizovat ćemo mjere koji će očuvati Sarajevo kao riznica prošlosti. Sarajevo je kao muzej na otvorenom, čuvar prošlosti, mjesto gusto satkane historije, grad heroj, Sarajevo – remek djelo historije.

Grad Sarajevo će nastaviti očuvanje, restauraciju, rekonstrukciju i obnovu objekata koji su važni za historiju Grada Sarajeva te realizovati projekte koji za cilj imaju očuvanje kulturno-historijskog blaga Sarajeva.

3. Grad filma i centar kreativnosti

Strateški cilj jeste da Sarajevo bude Grad filma, prijestolnica filmske industrije Balkana i jedan od najvećih svjetskih centara filma je jedan od pravaca razvoja i brendiranja Grada Sarajeva.

Sarajevo je proglašeno gradom filma UNESCO-a 31. oktobra 2019. godine i članom globalne Mreže kreativnih gradova UNESCO-a. Sarajevo grad filma UNESCO-a posvećen je filmu i kreativnosti kao ključnim pokretačima kulturnog, ekonomskog i društvenog razvoja grada, te saradnji i partnerstvima s drugim kreativnim gradovima unutar Mreže kreativnih gradova UNESCO-a.

U Mreži kreativnih gradova UNESCO-a ukupno 18 gradova nosi status grada filma UNESCO-a, a Sarajevo se nalazi uz gradove Bitolu, Bradford, Bristol, Busan, Qingdao, Galvej, Jamagatu, Łódź, Mumbai, Potsdam, Rim, Santos, Sidnej, Sofiju, Terasu, Valladolid i Wellington.

Navedeni gradovi dobili su status gradova filma UNESCO-a na osnovu svoje bogate historije filma, prepoznatljivih filmskih festivala, značajnih filmskih lokacija i produkcijske infrastrukture, te svoje posvećenosti razvoju i regeneraciji grada putem filma, kreativnosti i inovativnosti.

Također, pored Grada filma, cilj nam je i Sarajevo kao centar kreativnosti, grad sjajne muzike, talentovanih umjetnika, grad u kom je umjetnost lako dostupna građanima, grad vrhunске umjetnosti, grad popularne umjetnosti i dobre zabave, grad ulične umjetnosti.

4. Grad vrhunskog sporta

Sarajevo je olimpijski grad koji se na svjetskoj pozornici trijumfalno pojavio 1984. godine kao domaćin XIV Zimskih olimpijskih igara, koja je od Međunarodnog olimpijskog komiteta proglašena kao najbolje organizovana olimpijada tog vremena.

Sarajevo je, također, grad bivšeg evropskog šampiona u košarci, kao višestruki prvaka Bosne i Hercegovine u mnogim timskim sportovima kao što su fudbal, košarka, rukomet i slično. Pored timskih sportova, Grad Sarajevo je dao mnogo šampiona u individualnim sportovima.

Međutim, nakon ratnih razaranja, gubitka mnogih sportskih kompleksa i transformacije sporta u svijetu gdje sve veću ulogu imaju finansijska sredstva, sport u Sarajevu nije na zavidnom nivou.

Strateški cilj jeste da Sarajevo bude arena vrhunskog sporta, Grad prvaka, olimpijski grad, grad velikih sportskih takmičenja, grad koji ulaže, gradi i nagrađuje prvake i one koji imaju potencijal da to postanu.

U komplikovan sistemu sporta u Bosni i Hercegovini gdje svaki nivo vlasti ima različitu ulogu u pomaganju sportu, Grad Sarajevo mora preuzeti ulogu podrške vrhunskom sportu i saradnji sa višim nivoima vlasti na obnovi sportskih borilišta u glavnom gradu Bosne i Hercegovine.

5. Grad hiljadu mostova

Sarajevo je grad hiljadu mostova, grad koji ima čvrstu saradnju sa svim gradovima u Bosni i Hercegovini, centripetalna sila objedinjavanja svih različitosti naše zemlje, prijestolnica Bosne i Hercegovine. Strateški cilj jeste da Sarajevo uspostavi saradnju sa što većim brojem jedinica lokalna samouprave u Bosni i Hercegovini i bude grad primjer i grad prijatelj svim lokalnim zajednicama u Bosni i Hercegovini.

Težimo tome da Sarajevo bude centar Zapadnog Balkana, grad sa snažnim vezama sa svim velikim i utjecajnim gradovima svijeta, grad koji gradi i čuva mostove među kulturama, religijama, narodima i građanima regiona, Evrope i svijeta, grad koji povezuje.

Grad Sarajevo ima veoma važnu simboličnu ulogu u međunarodnim odnosima, zbog čega nam je cilj da imamo kvalitetnu saradnju sa međunarodnim organizacijama, vladama i ambasadama koje djeluju u Bosni i Hercegovini, ali isto tako da Sarajevo bude dio međunarodnih mreža i organizacija gradova i partner sa što većim brojem gradova u inostranstvu.

Kriza izazvana pandemijom Covid-19 zadala je težak udarac privredi u Sarajevu zbog velikog utjecaja na sektor ugostiteljstva i turizma, zbog čega je strateški cilj Grada Sarajeva da pomogne ovom sektoru privrede u okviru svojih nadležnosti.

Sarajevo kao Grad domaćin, grad u koji se rado dolazi, u kome se ugodno boravi, grad jedinstvene turističke ponude, gastronomski raj, grad čiste vode, čist grad, domaćin velikih takmičenja i smotri, domaćin važnih institucija, ali i grad u kojem vlada domaćinski odnos zasnovan transparentnosti i otvorenosti spram vlastitih građana.

6. Grad čuvar

Iako socijalna politika nije u izvornoj nadležnosti Grada Sarajeva, strateški cilj jeste da budemo Grad čuvar, grad koji štiti ugrožene i nemoćne, čuvar mira i pravde, zaštitnik manjina i glas potlačenih, zaštitnik onima kojima je potrebna pomoć za napredak kao što su naši mladi.

Strateški cilj Grada Sarajeva jeste da bude zaštitnik svih marginaliziranih grupa u našem društvu i potiče što veći stepen inkluzije, prije svega nacionalnih manjina i osoba sa invaliditetom, Grad koji će promovisati toleranciju, nenasilje i rodnu ravnopravnost u porodici i društvu.

Kultura sjećanja će zauzimati važno mjesto u realizaciji ovog strateškog cilja.

SC 1. OTVOREN GRAD, EFIKASNA, TRANSPARENTNA I ODGOVORNA GRADSKA ADMINISTRACIJA

PRIORITET 1.1. Borba protiv kriminala i korupcije

Prioritet gradske uprave će biti borba protiv kriminala i korupcije u Gradu Sarajevu. Mjere koje će se poduzeti su objavljivanje svih finansijskih transakcija Grada Sarajeva, formiranje registra zaposlenih, izabranih i imenovanih lica, registar podataka o javnim nabavkama, saradnja sa drugim organima vlasti, saradnja i podršku istraživačkom novinarstvu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjere	0	6

Mjera 1.1.1. Objavljivanje finansijskih transakcija

Grad Sarajevo će postati prva institucija u Bosni i Hercegovini, ali i jedna od rijetkih u ovom dijelu Evrope, koja će građanima u potpunosti staviti na uvid sve novčane transakcije.

Grad Sarajeva planira da omogući građanima stalno praćenje potrošnje njihovog novca i na taj način konkretizira svoje obećanje o transparentnoj gradskoj upravi.

U periodu realizacije Strategije će biti finalizirana i web stranica čiji će sadržaj upotpuniti sve novčane transakcije, kako prihode, tako i plaćanja iz gradskog budžeta.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Web stranica transakcija iz budžeta	NE	DA

Mjera 1.1.2. Registar zaposlenih, imenovanih i izabranih lica

Grad Sarajevo će biti dio Registara zaposlenih, imenovanih i izabranih lica Kantona Sarajevo koji je jedinstvena evidencija podataka o zaposlenim, izabranim i imenovanim licima koji obnašaju javne funkcije u Kantonu Sarajevo koji se vodi u elektronskom obliku. Grad Sarajevo će neposredno unositi podatke o imenovanim u Registar imenovanih lica Kantona Sarajevo putem imenovanih ovlaštenih osoba.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Formiran registar zaposlenih, imenovanih i izabranih lica za Grad Sarajevo	NE	DA

Mjera 1.1.3. Registar podataka o javnim nabavkama Grada Sarajeva

Grad Sarajevo će učestvovati u Registru podataka o javnim nabavkama koje provode institucije čiji je osnivač Kanton Sarajevo jedinstvena evidencija podataka o javnim nabavkama, koji se vodi u elektronskom obliku. Na ovaj način Grad Sarajevo će dati potpuni uvid u podatke o javnim nabavkama Grada Sarajeva.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Grad Sarajevo dio registra o javnim nabavkama	NE	DA

Mjera 1.1.4. Saradnja sa uredom za borbu protiv korupcije i upravljanja kvalitetom KS, istražnim i sudskim organima.

Grad Sarajevo i Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo provodit će aktivnosti na prevenciji i borbi protiv korupcije te stvarati jedinstveni i efikasni pravni i tehnički okvir borbe protiv ove negativne socijalno-patološke pojave.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Sporazum o saradnji	DA	DA

Mjera 1.1.5. Uspostavljanje sistema anonimnih prijava

Grad Sarajevo će kroz Gradsko vijeće donijeti potrebne odluke i uspostaviti efikasan sistem anonimnih prijava za potencijalni kriminal i korupciju u gradskoj administraciji te će formirati sistem slanja tih prijava relevantnim organima.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Sistem anonimnih prijava	NE	DA

Mjera 1.1.6. Saradnja i jačanje istraživačkog novinarstva

Važan segment u borbi protiv kriminala i korupcija može biti saradnja sa istraživačkim novinarstvom koje je u prošlosti razotkrilo veliki broj afera koje imaju elemente kriminala i korupcije i na osnovu čijeg pisanja nadležne institucije moraju postupiti i provjeriti navode. Grad Sarajevo će u potpunosti biti otvoren za saradnju te omogućiti pristup svim informacijama za koje novinari pošalju upit.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Nesmetan pristup informacijama	Djelimično	U potpunosti
Izdvajanja novca za podršku medijima	DA	DA

PRIORITET 1.2. Reforma izbornog procesa u Gradu Sarajevu

Kako bi Grad Sarajevo bio što otvoreniji i transparentniji, potrebno je izvršiti i kvalitetnu reformu izbornih procesa u Gradu Sarajevo koji su se pokazali podložnim utjecajima i korupciji. Mjere u okviru ovog prioriteta su direktan izbor gradonačelnika/ce i zamjenika/ca, javni izbor rukovodstva Gradskog vijeća Sarajeva i direktan izbor Gradskih vijećnika.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjere	0	3

Mjera 1.2.1. Direktan izbor Gradonačelnika i zamjenika

Ključna mjera u realizaciji reforme izbornog procesa u Gradu Sarajevu jeste uvođenje direktnog izbora gradonačelnika/ce i zamjenika/ca Grada Sarajeva. Za realizaciju ove mjere potrebno je izmijeniti član Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustav Kantona Sarajevo i Statut Grada Sarajevo. Nakon tih izmjena, Centralna izborna komisija BiH će moći sprovoditi direktne izbore kao što je to učinila u slučaju Istočnog Sarajeva.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Izmjena ustavnog i zakonodavnog okvira			
Izmjena Statuta			
Provođenje direktnih izbora			

Mjera 1.2.2. Javni izbor rukovodstva Gradskog vijeća

Prema postojećem Poslovniku o radu Gradskog vijeća, predviđeno je da se rukovodstvo Gradskog vijeća bira na tajnim glasanjem. Jedna od mjera u sklopu reforme izbornog procesa u Gradu Sarajevo jeste izmjena Poslovnika kojom će se omogućiti javno glasanje za rukovodstvo Gradskog vijeća Grada Sarajeva čime će se proces učiniti mnogo transparentnijim.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Izmjena Poslovnika Gradskog vijeća		

Mjera 1.2.3. Direktan izbor gradskih vijećnika

Paralelno sa uvođenjem sistema direktnog izbora gradonačelnika/ce će biti uveden i sistem direktnog izbora Gradskih vijećnika koje će birati građani Sarajeva. Kroz direktan izbor gradskih vijećnika će biti osigurano da svaka sarajevska općina ima izabrane Gradske vijećnike.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Izmjena Ustava i zakona	NE	DA

PRIORITET 1.3. Efikasna i odgovorna administracija

Prioritet je imati efikasnu i odgovornu administraciju u periodu realizacije ove Strategije. Efikasnost i odgovornost administracije ćemo povećati formiranjem tima za implementaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera, kroz digitalizaciju procesa i komunikacije, odgovornim upravljanjem javnim preduzećima i ustanovama, povećavanjem naplate javnih prihoda te novom sistematizacijom radnih mjesta.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	4

Mjera 1.3.1. Tim za implementaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera

Nakon usvajanja Strategije razvoja Grada Sarajevo 2021. – 2027., gradonačelnica će formirati tim za implementaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera koji će biti sastavljen od državnih službenika, članova Gradskog vijeća, gradskog savjeta i drugih stručnjaka koji mogu dati doprinos realizaciji Strategije.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Formiranje tima	NE	DA

Mjera 1.3.2. Digitalizacija procesa i komunikacije

Nastavak digitalizacije svih procesa u gradskoj upravi i komunikacije sa građanima je mjera u vrhu prioriteta efikasne i odgovorne administracije. U toku implementacije Strategije, Grad Sarajevo će donijeti akcioni plan digitalizacije procesa i komunikacije sa građanima čijom će realizacijom ove procese dići na jedan viši nivo.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Akcioni plan digitalizacije procesa i komunikacije	NE	DA

Mjera 1.3.3. Usklađivanje Odluke o organizaciji organa uprave, pravilnika o radu i sistematizacija radnih mjesta

Nakon što Strategija razvoja grada bude usvojena, potrebno je uskladiti odluke o organizaciji organa uprave, pravilnika o radu i sistematizaciji radnih mjesta sa potrebama nove Strategije.

Nova organizacija organa uprave i sistematizacija samih radnih mjesta mora u potpunosti biti zasnovana na što efikasnijoj realizaciji strateških ciljeva, prioriteta i mjera njima zacrtanih.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Nova Odluka o unutrašnjem organizovanju Organa uprave	NE	DA
Novi pravilnik o radu i sistematizacija radnih mjesta	NE	DA

Mjera 1.3.4. Povećati efikasnost u naplati javnih prihoda Grada Sarajeva

Grad Sarajevo za razliku od drugih jedinica lokalne samouprave nema mnogo vlastitih javnih prihoda. Oni se uglavnom ogledaju u naplati naknade za korištenje i postavljanje reklamnih površina u toku rijeke Miljacke. Nažalost, u proteklih nekoliko godina Gradska uprava nije pridavala značaj ovom pitanju zbog čega su zabilježeni rekordno niski prihodi. Akti kojima je regulisana ova oblast nisu bili u skladu sa zakonima i Statutom Grada Sarajevo. U narednom periodu planiramo urediti ovu oblast i povećati naplatu prihoda Grada od ove stavke.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Donošenje akata u skladu sa zakonom		NE	DA
Povećati prihode		41.509 KM (2020. godina)	80.000 KM

SC 2. GRAD BUDUĆNOSTI I RIZNICA PROŠLOSTI

PRIORITET 2.1. Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata od važnosti za Grad Sarajevo

Prioritet za realizaciju strateškog cilja grada budućnosti i riznice prošlosti jeste obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata od važnosti za Grad Sarajevo, kao što su Bistrička stanica, Bijela tabija, Kasarna Jajce i drugi objekti iz bogate riznice prošlosti.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjere	0	8

Mjera 2.1.1. Završetak obnove „Bistričke stanice“

Projekat završetka „Bistričke stanice“ se privodi samom kraju, cilj je u periodu implementacije ove strategije taj objekat staviti na raspolaganje građanima i posjetiocima Sarajeva. U ovom objektu će biti smješten muzej i ugostiteljski objekat kojim će upravljati JU Gradski muzeji.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Završetak radova	NE	DA
Otvaranje muzejskog dijela	NE	DA
Otvaranje ugostiteljskog objekta	NE	DA

Mjera 2.1.2. Obnova „Bijele tabije“

Tvrđava Bijela tabija, koja se nalazi na brdu sa kojeg se pruža fascinantna pogled na Sarajevo i njegovo okruženje, bila je jedna od pet tabija (utvrda), koje su činile odbrambeni bedem starog grada Vratnika.

Bijela tabija je nacionalni spomenik Bosne i Hercegovine, a zbog nevjerovatnog pogleda koji se sa ove lokacije pruža, ovo je i jedna od najposjećenijih sarajevskih turističkih atrakcija.

Cilj je napraviti idejni projekat za rekonstrukciju Bijele tabije i izvršiti obnovu ovog objekta sa izgradnjom novih sadržaja za održavanje kulturnih manifestacija.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Idejni projekat		
Rekonstrukcija Bijele tabije		

Mjera 2.1.3. Obnova „Kasarne Jajce“

Jajce kasarna nalazi se u starogradskom naselju Vratnik, na dominantnoj poziciji iznad Sarajeva, i vidljiva je sa skoro svih tačaka u gradu.

Ovaj kompleks vojnih objekata građen je u etapama, od austrougarskog perioda pa do 1948. godine.

Smješten je na platou južnog dijela ostataka zidina srednjovjekovnog starog grada, čija je teritorija zaokružena između 1729. i 1816. godine i tako svjedoči o kontinuitetu građenja fortifikacijskih objekata na tom strateškom području od srednjeg pa sve do druge polovine 20. vijeka.

Jajce kasarna spada u vojnu neperspektivnu imovinu te je potrebno urediti imovinsko-pravne odnose, nakon čega pristupiti pronalasku investitora i zajedničkoj realizaciji obnove ovog objekta.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Rješavanje imovinsko pravnih odnosa	NE	DA
Pronalazak investitora	NE	DA
Obnova Kasarne Jajce	NE	DA

Mjera 2.1.4. Obnova astronomskog opservatorija na Trebeviću

Fascinantna pogled, koji se gotovo na cijelo Sarajevo pruža sa Čoline kape, bio je razlog zbog kojeg je austro-ugarska vlast upravo na ovom uzvišenju na Trebeviću podigla vojno utvrđenje Bistrik kulu.

Kula je nakon Drugog svjetskog rata izgubila svoj vojni značaj pa je 60-tih godina prošlog vijeka predana na korištenje Astronomskom društvu Orion, koje je u periodu između 1969. i 1972. godine na tom mjestu formiralo jedini astronomski opservatorij u BiH.

Na staru tvrđavu dograđene su dvije kupole sa instrumentima za promatranje neba, a pored kule podignuta je i posebna zvjezdarnica na kojoj se nalazila treća kupola, prečnika 8 metara.

Opservatorij, koji je vremenom postao jednim od simbola Trebevića i Sarajeva, imao je sve uslove za višednevni boravak astronoma te biblioteku i fotolaboratorij.

Tokom posljednjeg rata Opservatorij na Trebeviću pretrpio je teška oštećenja, a proces rekonstrukcije usporen je zbog nedostatka finansijskih sredstava.

U okviru obnove planirano je postavljanje jedne kupole, a unutrašnjost bi bila uređena kao multimedijalni prostor za predavanja iz astronomije.

Opservatorij je djelimično u vlasništvu Općine Stari Grad, a djelimično u vlasništvu kantonalnih institucija. Nakon sporazuma sa općinom i kantonom, uradit će se idejni projekat i pristupiti obnovi opservatorija.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Rekonstrukcija opservatorija	NE	DA

Mjera 2.1.5. Obnova objekta bivšeg „Hotela Nacional“

Objekat bivšeg „Hotela Nacional“ decenijama stoji devastiran u centru grada, a u vlasništvu kantonalnih ustanova.

Uzimajući u obzir na reputaciju koji je imao hotel, kao i lokaciju na kojoj se nalazi, Grad Sarajevo će zajedno sa kantonalnim institucijama pokrenuti obnovu ove zgrade, sa ciljem otvaranja sadržaja koji se pokaže kroz studiju kao najprikladniji za ovaj objekat.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Obnova objekta Hotela nacional	NE	DA

Mjera 2.1.6. Obnova fasade „Historijskog muzeja“

Historijski muzej Bosne i Hercegovine osnovan je netom po završetku Drugog svjetskog rata, 13. novembra 1945. godine, kao Muzej narodnog oslobođenja. Na samom početku bio je smješten u Vijećnici, a 1963. godine preseljen je u namjenski izgrađenu zgradu na Marijin Dvoru.

Do danas je ovaj Muzej više puta mijenjao ime i širio djelatnost. Od 1949. do 1967. godine zvao se Muzej narodne revolucije BiH, od 1967. do 1993. nosio je naziv Muzej revolucije BiH, a 1993. godine dobio je današnje ime – Historijski muzej BiH.

Muzej tretira kompletnu historiju Bosne i Hercegovine, od prvog spominjanja imena Bosna u historijskim izvorima (u spisu „De administrando imperio“ Konstantina Porfirogenita iz 949. godine) do danas.

Kolekcija Muzeja podijeljena je u šest zbirki – zbirku arhivske građe, zbirku fotografija, zbirku trodimenzionalnih predmeta, zbirku umjetničkih djela, stručnu biblioteku i dokumentacioni centar.

Fond Muzeja broji oko 400.000 predmeta, među kojima su i brojni rariteti.

Važnost ovog muzeja za Grad Sarajevo je velika, zbog čega će Grad Sarajevo obnoviti fasadu Historijskog muzeja koji se nalazi u centru grada.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Obnova fasade Historijskog muzeja	NE	DA

Mjera 2.1.7. Rekonstrukcija „Firduz-begovog hamama“

Prema pisanim podacima, Firuz-begov hamam izgrađen je između 1505. i 1512. godine, a u dokumentima se spominje i kao Feriz-begov, Firus-begov hamam i Firduz-begov. Smješten je zapadnim dijelom u ulici Prote Bakovića te jugozapadnim dijelom uz ulicu Čulhan.

Ovaj hamam vodi se danas kao nacionalni spomenik i zaštićen je od Komisije za nacionalne spomenike Bosne i Hercegovine

Vlasnik ovoga nacionalnog spomenika, kompanija „Badecco Adria“, pravni je nasljednik Fabrike duhana Sarajevo, zbog čega je potrebno prvenstveno otkupiti ovaj nacionalni spomenik kako bi bili izvedeni radovi na njemu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa	NE	DA
Rekonstrukcija hamama	NE	DA

Mjera 2.1.8. Izgradnja spomenika kralju Tvrtku I

Tvrtko I je bio posljednji bosanski ban u periodu od 1353. do 1377. godine, a zatim prvi bosanski kralj od 1377. do 1391. godine. Za vrijeme njegove vladavine Bosna je zauzimala najveći teritorijalni obim u svojoj historiji, a pod vlast tadašnje Kraljevine Bosne potpadali su veliki dijelovi sadašnje Hrvatske, Srbije i Crne Gore

Neophodno je da spomenik svojim izgledom istakne i približi važnost lika i djela kralja Tvrtka I Kotromanića i obilježi jednu značajnu epohu u historiji BiH. Ponuđeno rješenje mora biti autentično i originalno, ne smije biti kao već postojeći spomenici u Tuzli, Herceg Novom i Prozoru. Primarno je da se uskladi spomeničko rješenje (orijentacija, visina, karakter materijala...) s objektima i prirodnim ambijentom u okruženju na planiranoj lokaciji te vodeći računa da spomenik bude sagledan sa svih strana.

Izabrana lokacija za spomenik predstavlja na određeni način i geometrijsko središte na koje su orijentisane sve tri zgrade Zemaljske vlade izgrađene za vrijeme austrougarske uprave u Bosni i Hercegovini.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Izgradnja spomenika	NE	DA

PRIORITET 2.2. Zaštita okoliša i stvaranje uslova ugodnog urbanog življenja

Prioritet zaštite okoliša i stvaranja uslova ugodnog urbanog življenja bit će postignut kroz realizaciju mjera, kao što je završetak započetih regulacionih planova, realizaciju projekta čiste Miljacke, povećanja energetske efikasnosti objekata, sprovođenje pošumljavanja, tranziciju voznog parka i drugih mjera.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	7

Mjera 2.2.1. Završetak započetih regulacionih planova

Planirano je završiti sve započete regulacione planove na nivou Grada Sarajevo za vrijeme implementacije ove Strategije. Regulacioni planovi moraju biti takvi da će stvoriti uslove ugodnog urbanog življenja, razvoja privredne aktivnosti i sadržaj za obavljanje administrativni djelatnosti.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Završeni regulacioni planovi	0	30+

Mjera 2.2.2. Realizacija projekta „Čista Miljacka“

Projekat „Čista rijeka Miljacka“ je skraćeni naziv za širi projekat „Čiste vode cijele sarajevske kotline“ čiji je strateški cilj poboljšanje i očuvanje kvalitete vode u vodotocima, zaštita resursa i ekosistema slivnih područja rijeka Miljacke i Željeznice.

Degradaciju voda, vodotoka i onečišćenja njegovih slivnih područja koja je intenzivirana u posljednjem desetljeću, a prvenstveno zbog ispuštanja neprečišćenih otpadnih voda, kao i uslijed nekontrolisanog odlaganja svih vrsta otpada, korištenje vodnih resursa, eksploatacije materijala iz riječnih korita, sječe, moguće je zaustaviti jedino sveobuhvatnim pristupom rješavanja problema onečišćenja vodotoka.

Ovaj projekat traži višegodišnje aktivnosti i izdvajanje značajni finansijskih sredstava svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Osiguranje sredstava za realizaciju projekta Čista rijeka Miljacka	0	90.000.000 KM

Mjera 2.2.3. Povećanje energetske efikasnosti javnih objekata

Grad Sarajevo će dati svoj doprinos ispunjavanju obaveza iz Zelene agende za zapadni Balkan u dijelu koji govori o povećanju energetske efikasnosti u javnim objektima.

Grad Sarajevo će zajedno sa drugim nivoima vlasti i partnerima finansirati radove na najmanje četiri objekta godišnje sa ciljem povećanja energetske efikasnosti.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Radovi na objektima	0	28

Mjera 2.2.4. Sprovođenje aktivnosti na pošumljavanju

Sa ciljem zaštite okoliša, Grad Sarajevo će organizovati godišnje akcije pošumljavanja zajedno sa organizacijama civilnog društva, mladima, privrednicima i drugim subjektima, kako bismo dali doprinos zaštiti okoliša te podizali svijest o važnosti zaštite okoliša.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Akcija pošumljavanja	0	7

Mjera 2.2.5. Kolorizacija i iluminacija fasada objekata od značaja za Grad Sarajevo

Sa ciljem uljepšavanja izgleda strogog centra grada, Gradska uprava će nastaviti projekat kolorizacije i iluminacije fasada objekata od značaja za Grad Sarajevo.

Nakon usvajanja Strategije će biti određeni kriteriji po kojima će biti izabrano 15 objekata na kojima će se izvršiti kolorizacija ili iluminacija fasade.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj objekata		0	15

Mjera 2.2.6. Izgradnja dječjih parkova i igrališta

Jedna od ključnih mjera za stvaranje ugodnog ambijenta za urbano življenje u Gradu Sarajevu jeste izgradnja dječjih parkova i igrališta koja će biti sigurna za odrastanje.

Grad Sarajevo će zajedno sa sarajevskim općinama i kantonalnim vlastima raditi na izgradnji najmanje 50 igrališta i parkova u periodu implementacije ove Strategije.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Igrališta i parkovi	0	50

Mjera 2.2.7. Tranzicija voznog parka Gradske uprave na električna vozila i hibrid vozila

Grad Sarajevo ima za cilj da postane prva administracija u Bosni i Hercegovini koja će u potpunosti imati vozila na električni i hibridni pogon.

Planirano je da se ova tranzicija izvrši u periodu implementacija ove Strategije, a uporedo sa kupovinom vozila na električni pogon potrebno je graditi infrastrukturu za takva vozila

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Punjači za električna vozila u Sarajevu		0	10
Električna i hibrid vozila		0	7

PRIORITET 2.3. Sarajevo smart city

(Opis prioriteta ubaciti)

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	4

Mjera 2.3.1. Smart hub, Biznis centar i inkubator

Nakon što je Grad Sarajevo uz podršku UNDP-a realizovao projekat „Sarajevo smart city“, koji je rezultirao konkretnim rezultatima u implementaciji ove Strategije, Grad Sarajevo je opredijeljen da

osnuje „Smart hub“ koji bi imao zadatak za realizaciju projekata zacrtanih ovim projektom, ali i inovaciju novih projekata sa ciljem razvoja Sarajeva kao smart city.

Također, Grad Sarajevo je opredijeljen za otvaranje biznis centra i inkubatora koji će davati podršku „Start up biznisima“. Jedna od potencijalnih lokacija za hub i biznis centar bi mogao biti Hotel nacional u saradnji sa Vladom Kantona Sarajevo.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Osnivanje Smart hub	Ne	Da
Osnivanje biznis centra i inkubatora	Ne	Da

Mjera 2.3.2. Infrastruktura za električne automobile i druga prijevozna sredstva

Grad Sarajevo će u periodu implementacije Strategije raditi na razvoju infrastrukture za električne automobile, kao i druga prijevozna sredstva koja će smanjiti upotrebu automobila na fosilna goriva.

Također, Grad Sarajevo će realizovati projekte iz oblasti mobilnosti kupovinom gradskih bicikala i e-skutera za građane i organizovati sistem upravljanja.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Infrastruktura za električna automobila	Ne	Da
Sistem javnih bicikala i e-skutera	Ne	Da

Mjera 2.3.3. Naučne i istraživačke djelatnosti i aktivnosti

Grad Sarajevo će podržavati naučne i istraživačke djelatnosti te sarađivati sa Univerzitetom u Sarajevu u oblasti razvoja nauke i istraživanja.

Projekat opservatorija na Trebeviću je jedan od projekata iz ove oblasti koje Grad Sarajevo planira realizovati.

Važan segment u naučnoj i istraživačkoj djelatnosti za Grad Sarajevo bit će i izdavanje knjiga koje će doprinijeti promociji Grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Sredstva za naučno istraživačke djelatnosti I aktivnosti	Ne	Da

Mjera 2.3.4. Realizacija prijedloga iz projekata „Sarajevo smart city“

Grad Sarajevo planira Implementirati portfolio smart city projekata i ostvariti partnerstvo sa Accelerator Lab-om za identifikaciju mogućnosti povećanja aktivnosti.

Također, planiramo iskoristiti i nadograditi rezultate pilot inicijative te razviti u budućnosti veće gradske intervencije, koje će angažovati druge zainteresovane gradove u Bosni i Hercegovini.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj implementiranih projekata iz portfolija	0	5

SC 3. GRAD FILMA I CENTAR KREATIVNOSTI

PRIORITET 3.1. Ulaganje u filmsku industriju

Grad Sarajevo kao UNESCO grad filma mora više ulagati i podržavati filmsku industriju kroz razvoj filmskih festivala, kina i muzeja, stvaranju radnih mjesta u filmskoj industriji, regionalnoj i međunarodnoj saradnji i oživljavanju javnih prostora.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	4

Mjera 3.1.1. Razvoj filmskih festivala, kina i muzeja

Grad Sarajevo će podržavati razvoj gradskih filmskih festivala, kina i filmskih muzeja kako bi se poboljšao pristup kvalitetnim i raznolikim filmskim sadržajima tokom cijele godine.

U posebnom fokusu su svjetski prepoznatljiv Sarajevo film festival, kao i regionalno prepoznatljivi festivali AJB Docu festival dokumentarnog filma i Omladinski filmski festival.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Podrška filmskim festivalima	DA	DA

Mjera 3.1.2. Radna mjesta u filmskoj industriji i oživjeti javne prostore

Stvarati nova radna mjesta i prilike za razvoj vještina mladih i profesionalaca u filmskom sektoru povećanjem obima filmske i TV proizvodnje; podržavati Akademiju scenskih umjetnosti.

Oživjeti gradske javne prostore povećanjem učešća svih u filmskoj kulturi kroz zajedničke cross-cutting projekte koji povezuju film s drugim kreativnim industrijama;

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Podrška otvaranju radnih mjesta U filmskoj industriji	NE	DA
Podrška oživljavanju javnih prostora	NE	DA

Mjera 3.1.3. Regionalna i međunarodna saradnja

Doprinositi uspješnoj regionalnoj i međunarodnoj saradnji kao mjesto susreta za filmske profesionalce u regiji, s posebnim fokusom na širenje regionalne koprodukcije.

Sarađivati sa drugim kreativnim gradovima UNESCO-a i razmjenjivati najbolje prakse, stvarati zajedničke programe i poticati razmjenu studenata i profesionalaca na filmskim projektima.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Kroz regionalnu i međunarodnu saradnju Promocija filma	DA	DA

Mjera 3.1.4. Podrška kreiranju novih filmova

Grad Sarajevo podržava rad UNESCO „Grad filma“ na godišnjem nivou. Budžet Grada Sarajeva, odnosno budžet Službe je nedovoljan kako bi se finansijski značajnije podržavali dugometražni igrani filmovi, stoga Grad Sarajevo će, ustupanjem lokacija i drugim mogućnostima, podržavati razvoj dugometražnih filmova te u skladu sa mogućnostima budžeta Grada Sarajeva sufinansirati određene manje aktivnosti u kreiranju filmova.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Podrška u kreiranju novih filmova	0 filmova	2 filma

PRIORITET 3.2. Pomoć u realizaciji projekata iz oblasti kulture i kreativnosti

Grad Sarajevo će pomagati u realizaciji projekata iz oblasti kulture i kreativnosti na način da sufinansira organizacije koncertnih i izložbenih aktivnosti, manifestacije kulturno-umjetničkih društava, festivala, kulturnih radionica i skupova, te izdavanje knjiga i časopisa iz oblasti i kulture.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	9

Mjera 3.2.1. Otvaranje muzeja „Vijećnice“

Grad Sarajevo će otvoriti muzej „Vijećnice“ u kojem će građani moći saznati više o historiji ove građevine. Muzej će biti smješten u Vijećnici i radovi na izgradnji muzeja se privode kraju. U povodu otvaranja muzeja „Vijećnica“ organizovat će se kulturni program. Obzirom na historijski značaj objekta, planirano je i organizovanje naučnog skupa u cilju podsjećanja na razaranje i obnovu jednog od najznačajnijih nacionalnih spomenika BiH.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	9

Mjera 3.2.2. Otvaranje muzeja „Valter brani Sarajevo“ na novoj lokaciji

Nova lokacija muzeja „Valter brani Sarajevo“ će biti u novoobnovljenom objektu „Bistričke stanice“. Grad Sarajevo će sa svim subjektima koji rade na realizaciji ovog projekta postići dogovor o prelasku muzeja na novu lokaciju. Na sjednicama Gradskog vijeća Grada Sarajeva donijeti set odluka koje će omogućiti funkcionisanje ovog muzeja.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Muzej „Valter brani Sarajevo“ na novoj lokaciji	NE	DA

Mjera 3.2.3. Podrška i razvoj JU Gradski muzeji

Grad Sarajevo već duži niz godina kontinuisano pruža podršku radu i razvoju JU „Gradski muzeji“, te će se ova podrška nastaviti i u godinama važenja ove strategije. Cilj jeste omogućiti stabilno poslovanje ove ustanove i nove sadržaje u JU Gradski muzeji. Cilj je otvoriti dvije nove postavke, a to su „Muzej Vijećnice“ i „Muzej Valter Brani Sarajevo“

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Povećati podršku JU Gradski muzeji	384.000KM	400.000KM
Otvaranje muzeja Vijećnice	NE	DA
Otvaranje muzeja Valter brani Sarajevo	NE	DA

Mjera 3.2.4. Nastavak podrške za sedam institucija kulture od značaja za državu BiH.

Grad Sarajevo će nastaviti kontinuisano i u skladu sa mogućnostima da pruža podršku radu i razvoju sedam institucija kulture od značaja za državu BiH, odnosno Zemaljskom muzeju BiH, Historijskom muzeju BiH, Nacionalnoj univerzitetskoj biblioteci, Umjetničkoj galeriji BiH, Kinoteci BiH, Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti BiH i Biblioteci za slijepa i slabovidna lica BiH.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Stavka u budžetu za institucije kulture	DA	DA

Mjera 3.2.5. Podrška za izradu murala

Grad Sarajevo će u saradnji sa institucijama kulture, nadležnim institucijama i pobratimskim gradovima, kao i organizacijama civilnog društva, a u cilju promocije zajedničkih vrijednosti, podržavati izradu murala na području gradskih općina. Fokus će biti na muralima značajnih ličnosti iz historije Sarajeva i Bosne i Hercegovine, kao i važnih poruka i kampanja koje za cilj imaju promociju zajedničkih vrijednosti, ljubavi prema gradu i domovini.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Sredstva za izradu murala	0	35

Mjera 3.2.6. Izgradnja spomenika, spomen-ploča i drugih vidova u znak sjećanja na istaknute sarajevske kulturne radnike

Grad Sarajevo će u znak zahvalnosti prema istaknutim sarajevskim kulturnim radnicima organizovati izgradnju spomenika, spomen ploča, murala i svih drugih vidova kojima će se posvetiti znak zahvalnosti grada za njihov doprinos razvoju sarajevske kulturne scene.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj spomenika, spomen ploča i murala	0	7

Mjera 3.2.7. Kupovina karti za posjete kulturnim ustanovama

Grad Sarajevo će nastaviti da podržava i inicira posjetu ustanovama kulture kroz finansiranje organizovanog odlaska učenika osnovnih i srednjih škola u muzeje, pozorišta i druge ustanove kulture.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Stavka u budžetu	DA	DA

Mjera 3.2.8. Reforma gradskih propisa u oblasti utvrđivanja i provođenja javnog interesa Grada Sarajeva u oblasti kulture i umjetnosti

Grad Sarajevo će kontinuisano raditi na unaprjeđenju gradskih propisa u pogledu utvrđivanja i provođenja javnog interesa Grada Sarajeva u oblasti kulture i umjetnosti, a na način da evaluiira doprinos afirmaciji bosansko-hercegovačke umjetnosti i kulture, utvrđenim općim i posebnim kriterijima u skladu s Odlukom o utvrđivanju i načinu sufinansiranja kulturnih manifestacija od posebnog interesa za Grad Sarajevo.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Usvajanje nove Odluke Gradskog vijeća	NE	DA

Mjera 3.2.9. Manifestacija „Dani kulture“ sa pobratimskim gradovima

Grad Sarajevo ima bogato iskustvo u organizaciji manifestacije „Dani kulture“ kako u Sarajevu, tako i u drugim pobratimskim gradovima. Do sada se Grad Sarajevo može pohvaliti sa nekoliko izuzetno uspješnih realizovanih manifestacija „Dani kulture“. U predstojećem periodu, plan je da se ovaj projekat nastavi realizovati sa ostalim pobratimskim partnerskim gradovima, a sve u cilju promocije grada i kulture Sarajeva.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Nastavak manifestacije „Dani kulture“	DA	DA

SC 4. GRAD VRHUNSKOG SPORTA

PRIORITET 4.1. Individualni sportisti i klubovi od značaja za Grad Sarajevo

Jedan od prioriteta za grad vrhunskog sporta će biti definisanje individualnih sportista i sportskih klubova od značaja za Grad Sarajevo te propisivanje nagrada za vrhunske sportiste i njihove rezultate, finansiranje sportskih klubova od interesa za grad, kao i reprezentacija i olimpijaca u skladu sa budžetskim mogućnostima.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	4

Mjera 4.1.1. Nagrade za vrhunske sportiste i rezultate

Grad Sarajevo će u skladu sa mogućnostima nagrađivati vrhunske sportiste za izuzetno značajna dostignuća i rezultate. Nagrade će biti više simbolične prirode, kao znak zahvalnosti za promociju grada i države na velikim međunarodnim takmičenjima, zbog ograničenih budžetskih sredstava. Grad će propisati kriterije i izdvajati sredstva u budžetska sredstva za nagrađivanje vrhunskih sportista i rezultata.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Odluka gradskog vijeća	NE	DA
Stavka u budžetu	NE	DA

Mjera 4.1.2. Finansiranje klubova od interesa za Grad Sarajevo

Grad Sarajevo će donijeti „Odluku o sportskim klubovima od interesa za Grad Sarajevo“, kroz koju će biti dodijeljen status klubova od interesa za Grad onim klubovima u kolektivnim sportovima koji su bili šampioni Bosne i Hercegovine i koji su Sarajevo predstavljali u Bosni i Hercegovini, regionalnim i međunarodnim takmičenjima. Prema Ustavnom uređenju sport je nadležnost Kantona Sarajevo, ali na ovaj način Grad Sarajevo će dati simboličnu podršku klubovima koji u masovnim kolektivnim sportovima predstavljaju Grad Sarajevo u najboljem svijetlu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Donijeti Odluku o sportskim klubovima od interesa za Grad Sarajevo	NE	DA
Uvrstiti u budžet klubove od interesa za Grad Sarajevo	DA	DA

Mjera 4.1.3. Podrška olimpijskim sportistima

Grad Sarajevo je jedan od rijetkih olimpijskih gradova na svijetu, zbog čega Grad Sarajevo treba da podržava olimpijski duh i olimpijske sportiste. Grad Sarajevo će u skladu sa mogućnostima podržavati pripreme potencijalnih i evidentnih olimpijskih kandidata za odlazak na Olimpijske i Paraolimpijske igre.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Sredstva u budžetu za Olimpijske sportiste	NE	DA

Mjera 4.1.4. Podrška reprezentacijama Bosne i Hercegovine

Grad Sarajevo će na finansijski i druge načine pomagati rad sportskih reprezentacija Bosne i Hercegovine. Jasno je da nije nadležnost gradske uprave da brine o sportskim reprezentacijama Bosne i Hercegovine, međutim kao glavni grad naše domovine imamo moralnu obavezu da budemo na raspolaganju našim reprezentacijama. Zajedno sa Kantom Sarajevo ćemo stvarati uslove da što više reprezentacija svoje utakmice igra u Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Sredstva u budžetu za sportske Reprezentacije Bosne i Hercegovine	NE	DA

PRIORITET 4.2. Ulaganje u sportsku infrastrukturu

Drugi prioritet u okviru ovog strateškog cilja jeste ulaganje u sportsku infrastrukturu, kako za rekreativni sport tako i za profesionalne sportiste. Mjere koje se planiraju realizovati u okviru ovog prioriteta je nastavak izgradnje biciklističke staze, razvoj Olimpijskog bazena, ulaganje u fudbalske stadione, izgradnja sportsko-rekreacijskog centra kojim će upravljati Grad Sarajevo.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera		0	4

Mjera 4.2.1. Izgradnja biciklističke staze

Grad Sarajevo je u proteklom periodu intenzivno radio na izgradnji biciklističke staze u sve četiri gradske općine. Zastoj u izgradnji biciklističke staze se pojavio od mosta Skenderija do biciklističke staze kroz Općinu Stari Grad. U narednom periodu bit će izgrađena i ta dionica biciklističke staze. Također, radit će se na rekonstrukciji i redovnom održavanju postojećih dionica biciklističke staze.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Dionica biciklističke staze od Skenderije Kroz Općinu Stari Grad Sarajevo	NE	DA

Mjera 4.2.2. Proširenje kapaciteta, usluga i kontinuisana podrška Olimpijskom bazenu Otoka

Grad Sarajevo je kao olimpijski grad imao potrebu za izgradnjom Olimpijskog bazena na Otoci. Od izgradnje Olimpijskog bazena, Grad Sarajevo kontinuisano finansijski pomaže i subvencionira ovo javno preduzeće. Ova mjera će se nastaviti i u svim godinama važenja ove Strategije i Grad Sarajevo će nastaviti izdvajati sredstva za rad Olimpijskog bazena. Također, Grad Sarajevo će realizovati projekte proširenja kapaciteta i usluga na Olimpijskom bazenu Otoka.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Subvencije javnom preduzeću Olimpijski Bazen Otoka	DA	DA
Proširenje kapaciteta i usluga	NE	DA

Mjera 4.2.3. Pomoć u održavanju i razvoju fudbalskih stadiona Asim Ferhatović Hase i Grbavica

Nedopustivo je da Sarajevo nema fudbalski stadion koji zadovoljava najviše kriterije UEFA-a za održavanje međunarodnih takmičenja i utakmica. Veliki gubitak i poniženje za Sarajevo je bio kada su sarajevski klubovi morali igrati svoje evropske utakmice u drugim gradovima u Bosni i Hercegovini te da u slučaju plasmana u grupne faze takmičenja ne mogu igrati utakmice u Sarajevu. U narednom periodu Grad Sarajevo će pomagati i koordinisati zajedno sa Kantom Sarajevo, sarajevskim općinama i fudbalskim klubovima, na održavanju i razvoju fudbalskih stadiona u Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Osigurati dio sredstava za održavanje i razvoj Fudbalskih stadiona u Gradu Sarajevu.	NE	DA

Mjera 4.2.4. Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra kojim će upravljati Grad Sarajevo

Duži period zacrtana mjera strateškim ciljevima ranijih strategija razvoja grada jeste izgradnja sportsko-rekreacijskog centra kojim će upravljati Grad Sarajevo. Međutim u proteklom periodu nije ništa poduzeto na realizaciji te mjere. Ovom Strategijom je planirano izraditi idejni i glavni projekat te krenuti sa izgradnjom sportsko-rekreacijskog centra kojim će upravljati Grad Sarajevo. Do lokacije ovog centra doći kroz saradnju sa sarajevskim općinama i Kantom Sarajevo.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Idejni projekat izgradnje centra	NE	DA
Početak izgradnje centra	NE	DA

PRIORITET 4.3. Sportske manifestacije

Grad Sarajevo je u svojoj historiji imalo čast da ugosti olimpijske igre što imaju rijetki gradovi na svijetu. Upravo taj olimpijski status i duh Sarajeva će nas voditi u periodu trajanja ove strategije da ugostimo i pripremimo što veći broj respektabilnih sportskih manifestacija.

Grad Sarajevo ima „Odluku o utvrđivanju i načinu sufinansiranja sportskih manifestacija od posebnog interesa za Grad Sarajevo“, na osnovu koje kontinuisano podržava 32 (slovima: tridesetdva) organizatora sportskih manifestacija koji su zadovoljili opće i posebne kriterije iz navedene Odluke.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera		0	3

Mjera 4.3.1. Olimpijske igre „Barcelona 2030“

Grad Sarajevo želi vratiti Zimske olimpijske igre u grad. To planiramo učiniti u partnerstvu sa Barcelonom koja se prijavila za organizaciju Zimskih olimpijskih igara 2030. godine.

U svojoj kandidaturi Barcelona je navela da planira dio borilišta organizovati u Sarajevo, što je Grad Sarajevo prihvatio u svom pismu namjere.

U periodu realizacije ove Strategije, gradska uprava će raditi na lobiranju da Barcelona dobije Zimske olimpijske igre 2030. godine te na pripremi borilišta koja će biti organizovana u Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Donijeti akcioni plan lobiranja za domaćinstvo ZOI	NE	DA
Donijeti plan pripreme sportskih borilišta u slučaju pozitivnog ishoda	NE	DA

Mjera 4.3.2. Sportske igre mladih

Okupljanje mladih kroz sport daje veoma pozitivan efekat na razvoj mladih ljudi i na stvaranje boljeg društva. U proteklom periodu, Grad Sarajevo je podržavao Sportske igre mladih koje okupljaju hiljade djece iz svih krajeva Bosne i Hercegovine i regiona. Naša mjera u okviru ovog prioriteta i strateškog cilja jeste nastavak podrške projektu Sportskih igara mladih i okupljanja mladih kroz sport. Prioritet Grada Sarajeva je da se finale ovog okupljanja nastavi održavati u Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Nastavak podrške Sportskim igrama mladih	DA	DA

Mjera 4.3.3. Međunarodna takmičenja u Sarajevu

Kroz „Odluku o utvrđivanju i načinu sufinansiranja sportskih manifestacija od posebnog interesa za Grad Sarajevo“ planiramo podržavati što veći broj sportskih manifestacija koje će se održavati u Sarajevu. Poseban akcenat će se staviti na domaćinstvo međunarodnih takmičenja i utakmica svih uzrasta sa ciljem da što veći broj sportista boravi u Gradu Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Podrška sportskim manifestacijama	30 manifestacija godišnje	40 i više manifestacija godišnje

SC 5. GRAD HILJADU MOSTOVA

PRIORITET 5.1. Razvoj kapaciteta u oblasti turizma

Jedan od prioriteta ove Strategije jeste razvoj kapaciteta u oblasti turizma u Gradu Sarajevu. U sklopu ovog prioriteta planiramo završetak radova i stavljanje u funkciju objekta „Vidikovac“, intenzivna saradnja sa Turističkom zajednicom Grada Sarajeva, postavljanje turističke signalizacije, izgradnja turistički atrakcija, uređenje Trebevića i pozicioniranje Sarajeva kao novogodišnjeg centra regije.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	6

Mjera 5.1.1. Završetak radova i stavljanje u funkciju objekta „Vidikovac“ na Trebeviću

Nakon završenih radova, urađene studije i odluka Gradskog vijeća Grada Sarajeva, objekat „Vidikovac“ će biti dodijeljen na korištenje putem javnog poziva.

Cilj Gradske uprave jeste povrat investicije uložene u ovaj objekat, kao i proširenje turističke ponude na Trebeviću otvaranjem ovog objekta.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Stavljanje u funkciju objekta Vidikovac	NE	DA

Mjera 5.1.2. Saradnja sa Turističkom zajednicom KS

Grad Sarajevo je potpisao memorandum o saradnji sa Turističkom zajednicom Kantona Sarajevo. Prethodnom strategijom razvoja grada bilo je predviđeno da će Grad Sarajevo osnovati vlastitu turističku zajednicu. Međutim, nikada nije poduzeta niti jedna konkretna aktivnost niti je Parlament Federacije svojim zakonskim rješenjima dao takvu mogućnost jedinicama lokalne samouprave.

SWOT analizom opravdanosti vlastite Turističke zajednice, došli smo do zaključka da ne bi bilo opravdanosti i finansijski kapaciteta da Grad osnuje vlastitu turističku zajednicu. Također, za razliku od prethodne strategije, u ovom periodu je izvršena reforma Turističke zajednice KS i nakon provedenih reformi TZKS daje odlične rezultate i saradnju sa Gradom Sarajevom.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Saradnja sa TZKS	DA	DA

Mjera 5.1.3. Turistička signalizacija

Grad Sarajevo će u saradnji sa sarajevskim općinama i Turističkom zajednicom Kantona Sarajevo raditi na postavljanju turističke signalizacije i na kvalitetnijeg obilježavanja turističkih atrakcija u Sarajevu.

Pored postavljanja signalizacije, važno je i u digitalnom svijetu podržati projekte koje za cilj imaju mapiranje turističkih atrakcija u Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Postavljanje turističke signalizacije	DA	DA
Podrška digitalnom mapiranju turistički atrakcija	NE	DA

Mjera 5.1.4. Izgradnja „Sarajevo skywalk“

Sa ciljem proširenja turističke ponude, pored započetih turističkih atrakcija, kao što su Bijela tabija, Vidikovac, Bistrička stanica, Muzej Vijećnice, planiramo pokrenuti izgradnju novog projekta, a to je „Sarajevo skywalk“.

Nakon što se sličan projekat u Mostaru pokazao veoma interesantnim za domaće i strane turiste, smatramo da će i u Sarajevu izgradnja ove atrakcije biti od koristi.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Izgradnja skywalk	NE	DA

Mjera 5.1.5. Uređenje Trebevića

Uzimajući u obzir da planina Trebević ima različit status u dijelu koji pripada Sarajevu i Istočnom Sarajevu, potrebno je napraviti plan uređenja Trebevića u skladu sa zakonskim mogućnostima i u saradnji sa vlastima Kantona Sarajevo i Istočnog Sarajeva.

Projekti koji će obogatiti sadržaj Trebevića su izgradnja Vidikovca, izgradnja Opservatorija, mogućeg skywalka, nove ceste do Trebevića u Starom Gradu, izgradnja kanalizacione mreže.

Uzimajući u obzir da nije dozvoljena gradnja u dijelu Trebevića koji pripada gradu Sarajevu, a da u dijelu koji pripada Istočnom Sarajevu jeste dozvoljena gradnja, Grad Sarajevo će izraditi prijedlog uređenja i aktivnosti na planini Trebević koje su u skladu sa zakonskim normama.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Plan uređenja Trebevića	NE	DA

Mjera 5.1.6. Sarajevo, novogodišnji centar regije

Nakon što zbog pandemije Covid-19 u Sarajevu dvije godine nije organizovan javni doček nove godine, Grad Sarajevo želi od dočeka nove godine 2023. ponovo Sarajevo staviti na poziciju novogodišnjeg centra regije i taj status zadržati u godinama koje dolaze.

Sarajevo kao grad koji ima veliki potencijal za zimski turizam mora u budućnosti veliku pažnju posvećivati organizaciji javnog dočeka Nove godine.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj posjetitelja u periodu nove godine	Doček 2020.godine	Progresivni rast od 10% u odnosu na svaku prethodnu godinu
Organizacija dočeka nove godine	NE	DA

PRIORITET 5.2. Međunarodna saradnja

Grad Sarajevo grad sa hiljadu mostova i prijateljstava, jedan od prioriteta jeste svakako međunarodna saradnja koju naš grad ostvaruje kroz saradnju sa ambasadama, međunarodnim organizacijama, kroz organizovanje međunarodnih konferencija, osiguranje donatorskih sredstava za projekte i saradnju sa glavnim gradovima u regionu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	4

Mjera 5.2.1. Saradnja sa ambasadama i međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini

Grad Sarajevo će nastaviti odličnu saradnju sa ambasadama stranih država u Bosni i Hercegovini sa ciljem realizacije zajedničkih aktivnosti u Sarajevu, kao i promociji Sarajeva u tim državama. Grad Sarajevo nema mnogo nadležnosti u skladu sa zakonodavstvom, međutim Grad Sarajevo ima veoma važnu simboličku ulogu u inostranstvu kao glavni grad Bosne i Hercegovine, olimpijski grad i grad koji je izdržao najdužu opsadu. Upravo zbog toga Grad Sarajevo je veoma važan faktor u diplomatskim aktivnostima i lobiranju za Bosnu i Hercegovinu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj projekata sa međunarodnim organizacijama	0	7
Broj projekata sa ambasadama	0	7

Mjera 5.2.2. Organizacija međunarodnih konferencija

Grad Sarajevo će nastojati da bude domaćin što većem broju regionalnih i međunarodnih konferencija iz raznih oblasti društvenog života. Kao što nastojimo biti domaćin sportskih takmičenja, tako će Grad Sarajevo organizovati i davati podršku organizaciji regionalnih i međunarodnih konferencija i drugih događaja, bilo da ih organizuju organizacije civilnog društva, institucije, privredni subjekti i drugi.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj međunarodnih događaja u Sarajevu	0	21

Mjera 5.2.3. Djelovanje u okviru međunarodnih saveza i organizacija, saradnja glavnih gradova regije

Grad Sarajevo će nastaviti aktivan angažman i djelovanje u okviru međunarodnih saveza i organizacija čiji je član. Također, Grad Sarajevo će nastaviti potencirati saradnju glavnog gradova regiona i realizaciju zajedničkih projekata.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Nastavak članstva u asocijacijama	DA	DA

Mjera 5.2.4. Osigurati preduslove za već apsorpciju EU fondova i drugih dostupnih fondova

Grad Sarajevo će kroz Odluku o organizovanju organa službe i novi pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta dodatno jačati kapacitete službe za apsorpciju EU fondova i drugih dostupnih fondova za realizaciju projekata u Gradu Sarajevu.

Također, po potrebi će Grad Sarajevo angažovati pojedince i radne grupe koje će kroz ugovorene usluge moći raditi na privlačenju sredstava iz različitih fondova

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Jačanje kapaciteta službi	Postojeća sistematizacija	Donošenje nove sistematizacije
Angažovanje eksperata i radnih grupa	NE	DA

PRIORITET 5.3. Saradnja unutar Bosne i Hercegovine

Pored međunarodne saradnje jedan od prioriteta u ovom strateškom cilju jeste i odnos Grada Sarajeva prema drugim sredinama i nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. Prioritet je da Grad Sarajevo ima kvalitetnu saradnju sa kantonalnim vlastima i četiri sarajevske općine, pomoć i saradnju drugim lokalnim zajednicama u BiH te kvalitetnu saradnju sa civilnim sektorom koji treba biti partner.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	4

Mjera 5.3.1. Saradnja sa kantonalnim vlastima i četiri sarajevske općine

Grad Sarajevo zbog svog specifičnog ustavnopravnog položaja, a zbog svakodnevnih potreba građana Sarajeva, mora imati što kvalitetniju saradnju sa sarajevskim općinama i Kantonom Sarajevo.

Saradnja je prioritet u okviru ovog strateškog cilja, posebno u projektima koji zahtijevaju zajedničko djelovanje. Grad Sarajevo će nastojati da sve projekte realizuje zajednički sa općinama i Kantonom Sarajevo.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj projekata	0	35

Mjera 5.3.2. Saradnja sa organizacijama civilnog društva, saradnja sa vjerskim zajednicama, saradnja sa nacionalnim udruženjima

Saradnja javne uprave i organizacija civilnog društva je ključ uspjeha za realizaciju mnogobrojnih projekata koji su važni građanima Sarajeva. Grad Sarajevo će nastaviti da podržava projekte organizacija civilnog društva koji su utemeljeni za realizaciju strateških ciljeva, preduslov za dodjelu sredstava iz budžeta grada će biti da se ti projekti temelje na strateškim ciljevima i prioritetima ove Strategije.

Grad Sarajevo će nastaviti podržavati rad nacionalnih udruženja SGV, HNV i VBI kao i vjerskim zajednicama u Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Dodjela sredstava organizacijama Civilnog društva	Projekti bez obaveze baziranja na Strategiji	Projekti bazirani na Strategiji
Dodjela sredstava VBI, HNV,SGV	DA	DA
Podrška vjerskim zajednicama	DA	DA

Mjera 5.3.3. Pomoć drugim jedinicama lokalne samouprave u BiH i djelovanje u okviru saveza općina i gradova FBiH

Grad Sarajevo kao glavni grad države Bosne i Hercegovine će pomagati u razvoju drugih lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini i stvarati uslove za realizaciju zajedničkih projekata.

U budžetima Grada Sarajeva će biti predviđena sredstva za podršku u realizaciji projekata u gradovima širom Bosne i Hercegovine

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Sredstva za pomoć drugim JLS	NE	DA

Mjera 5.3.4. Održavanje sarajevskih mostova

Jedna od izvornih nadležnosti Grada Sarajeva jeste održavanje mostova na rijeci Miljackoj i izgradnja novih mostova.

U periodu realizacije Strategije planiramo izvršiti sanaciju 7 mostova, odnosno jedan godišnje te izgraditi jedan novi most tamo gdje se ukaže potreba.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Saniranje mostova	0	7
Izgradnja novog mosta	0	1

SC 6. GRAD ČUVAR

PRIORITET 6.1. Podrška mladima

U sklopu strateškog cilja Sarajeva kao Grada čuvara jeste podrška mladima kroz stipendiranje, rekonstrukcija i obnova vrtića, susreti i mobilnost mladih, radno iskustvo za mlade i kampanje namijenjene mladima.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	5

Mjera 6.1.1. Stipendije za učenike i studente te reforma propisa i akata u oblasti stipendiranja učenika i studenata

Grad Sarajevo uspješno realizuje projekat stipendiranja učenika i studenata što planiramo nastaviti u narednom periodu implementacije ove Strategije.

U narednom periodu planiramo donijeti novu Odluku i izvršiti reformu u ovoj oblasti, kako bi osigurali još pravedniji i transparentniji postupak dodjele stipendija.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Isplata stipendija	DA	DA
Reforma propisa	Važeća odluka	Nova odluka

Mjera 6.1.2. Rekonstrukcija i obnova vrtića i povećanje smještajnih kapaciteta s ciljem omasovljavanja pristupačnog i svima dostupnog uključena djece u vrtiće

Kao veliki problem u gradu Sarajevu jeste nedostatak mjesta u Javnoj ustanovi „Djeca Sarajeva“ za djecu predškolskog uzrasta. U proteklom periodu Grad Sarajevo je pomogao u rekonstrukciji i radu nekoliko vrtića na području grada Sarajeva.

U periodu realizacije ove Strategije planiramo zajedno sa općinama i Kantonom učestvovati u izgradnji ili rekonstrukciji i obnovi najmanje 4 vrtića na području grada Sarajeva.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Rekonstrukcija, izgradnja ili obnova Vrtića	0	4

Mjera 6.1.3. Fond za mobilnost mladih

Grad Sarajevo će u budžetu Grada osigurati Fond za mobilnost mladih.

Mladi građani Sarajeva će moći aplicirati na dodjelu sredstava iz Fonda za mobilnost mladih za sufinansiranje odlazaka na sve vidove neformalnog obrazovanja, formalnog obrazovanja, studijskih posjeta i slično.

Sa ciljem transparentnosti i opravdanosti utroška sredstava iz ovog Fonda, usvojiti će se posebna odluka koja će regulisati cijeli proces.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Stavka u budžetu za fond mobilnosti mladih		NE	DA
Pravilnik o Fondu za mobilnost mladih		NE	DA

Mjera 6.1.4. Prvo radno iskustvo za mlade

Grad Sarajevo će osigurati iskustvo za mlade osobe kroz obavljanje pripravničkog staža, stručnog osposobljavanja i volonterskog rada u gradskoj upravi ali i ustanovama i preduzećima u vlasništvu Grada Sarajeva.

Realizaciju ovih programa za mlade vršit će se samostalno i uz pomoć kantonalnih i federalnih službi za zapošljavanje.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj mladih koji su dobili radno iskustvo	0	70

Mjera 6.1.5. Promocija i kampanja politika protiv mržnje

Pokrenut ćemo agresivnu kampanju za kažnjavanje i zaustavljanje govora mržnje. Stat ćemo u kraj širenju nacionalizma, fašizma, šovinizma i mržnje na internetu. Finansirat ćemo projekte upoznavanja i zblizavanja mladih iz različitih krajeva BiH.

Indikator	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Godišnja kampanja		NE	DA

PRIORITET 6.2. Zaštita socijalno ugroženih

Prioritet Grada Sarajeva jeste da bude grad zaštitnik za socijalno ugrožene građane, a posebno djecu i mlade. Mjere koje će se realizovati sa ciljem zaštite socijalno ugroženih osoba jesu pomoć u radu javnih kuhinja, jednokratne pomoći, pomoć penzionerima i djeci bez roditeljskog staranja, te organizacijama koje se bave socijalnim politikama

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	3

Mjera 6.2.1. Pomoć u radu javnih kuhinja

Grad Sarajevo u kontinuitetu podržava rad javnih kuhinja u Sarajevu. Podršku aktivnostima nekoliko javnih kuhinja u Sarajevu će se nastaviti i u periodu implementacije ove Strategije.

Pored rada javnih kuhinja, Grad Sarajevo planira podržavati i koncept restorana dobre volje, u kojima se osobe koje su u stanju socijalne potrebe mogu poslužiti besplatnim obrocima.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Nastavak izdvajanja sredstava za rad javnih kuhinja	DA	DA
Podrška radu restorana dobre volje	NE	DA

Mjera 6.2.2. Jednokratne pomoći stanovnicima u stanju socijalne potrebe

Grad Sarajevo će nastaviti izdvajati sredstva za jednokratne pomoći stanovnicima Sarajeva koji su u stanju socijalne potrebe. Također, izvršit ćemo reformu propisa u ovoj oblasti kako bi se novac dijelio na transparentniji i pravedniji način.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Jednokratne pomoći u budžetu grada	DA	DA

Mjera 6.2.3. Saradnja sa udruženjima penzionera i realizacija projekata za tu populaciju

Grad Sarajevo će saradivati sa udruženjima penzionera sarajevskih općina i finansijski podržati njihov rad. Također, zajednički sa ovim udruženjima penzionera osmisliti projekte i podržati te projekte koji će za cilj imati poboljšanje životnog standarda penzionera u Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Podrška udruženjima penzionera	NE	DA

PRIORITET 6.3. Zaštita marginaliziranih skupina u društvu

Pored mladih i socijalno ugroženih, u strateškom cilju Grada čuvara jeste zaštita marginaliziranih skupina u našem društvu, a u prvom redu su to nacionalne manjine, osobe sa invaliditetom, djeca bez roditeljskog staranja i bolesna djeca, te borba protiv nasilja.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	5

Mjera 6.3.1. Projekti za pripadnike nacionalnih manjina

Sarajevo kao istinski multietnički, multireligijski grad, koji je zasnovan na suživotu, pa čak i u najteža vremena, mora posebnu pažnju posvetiti brizi o nacionalnim manjinama u našem gradu.

Kroz implementaciju ove Strategije, posebnu pažnju će imati mjera podrške projektima nacionalnih manjina u skladu sa strateškim ciljevima.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Projekti za nacionalne manjine	0	7

Mjera 6.3.2. Podrška projektima organizacija koje se bave socijalnom zaštitom

Grad Sarajevo će propisati pravila u oblasti podrške projektima organizacija koje se bave socijalnom zaštitom u skladu sa strateškim ciljevima iz ove Strategije.

Nakon propisivanja jasnih pravila, Grad Sarajevo će izdvajati sredstva iz budžeta za realizaciju projekata koji se bave socijalnom zaštitom i socijalnom politikom.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Donošenje Odluke o finansiranju OCD iz oblasti socijalne zaštite	NE	DA
Finansiranje projekata OCD iz oblasti socijalne zaštite	DA	DA

Mjera 6.3.3. Inkluzija osoba sa invaliditetom na tržištu rada, prilagođavanju javnih objekata i obrazovanju

Inkluzija osoba sa invaliditetom na tržište rada je mjera kojom planiramo doprinijeti prioritetu pomoći marginaliziranim skupinama u društvu. Grad Sarajevo kroz implementaciju Strategije planira u gradskoj upravi na 16 zaposlenih imati najmanje jednu osobu zaposlenu koja je osoba sa invaliditetom.

Svi objekti kojima upravlja Grad Sarajevo će u potpunosti biti prilagođeni osobama sa invaliditetom.

Grad Sarajevo će podržavati projekte iz oblasti obrazovanja osoba sa invaliditetom.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Zapošljavanje osoba sa invaliditetom	Ispod 1 na 16 zaposlenih	Najmanje 1 na 16 zaposlenih
Prilagođavanje svih objekata osobama sa invaliditetom	Većina objekata	Svi objekti kojima raspolaže Grad Sarajevo
Podrška obrazovnim projektima za osobe sa invaliditetom	DA	DA

Mjera 6.3.4. Podrška radu sigurne kuće, radu roditeljske kuće djece oboljele od raka, ustanovama i institucijama djece bez roditeljskog staranja

Pored nove odluke, i podrške organizacijama civilnog društva koje se bave socijalnim politikama, u periodu trajanja implementacije strategije, ključna mjera će biti osiguranje direktnih sredstava u budžetu Grada Sarajeva za rad sigurne kuće, roditeljske kuće djece oboljele od raka i institucijama koje staraju o djeci bez roditeljskog staranja.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Direktna stavka u budžetu za roditeljsku kuću djece oboljele od raka	DA	DA
Sigurnu kuću žrtava nasilja	DA	DA
Podrška institucijama koje staraju o Djeci bez roditeljskog staranja	DA	DA

Mjera 6.3.5. Promocija tolerancije, nenasilja i rodne ravnopravnosti u porodici i društvu

Grad Sarajevo će godišnje organizovati kampanje sa ciljem promocije tolerancije, nenasilja i rodne neravnopravnosti u porodici i društvu, kako bi preventivno djelovali na ove sve učestalije pojave u društvu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Promotivne kampanje	0	7

PRIORITET 6.4. Kultura sjećanja

Sarajevo kao grad čuvar mora raditi na očuvanju kulture sjećanja svega što se dešavalo Sarajevu i njegovim građanima.

Posebne mjere u okviru ovog prioriteta su očuvanje sjećanja na doprinos u odbrani Sarajeva 1992.-1995., kao i u periodu borbe protiv fašizma od 1941. do 1945. godine i očuvanje sjećanja na ugledne građane Sarajeva i one koji su pomagali Sarajevu.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Mjera	0	2

Mjera 6.4.1. Očuvanje sjećanja na doprinos u odbrani Bosne i Hercegovine i Sarajeva od agresije u periodu 1992.-1995., djelovanje i realizacija projekata na promociji vrijednosti antifašizma i narodnog oslobođenja Sarajeva od okupacije u Dugom svjetskom ratu 1941.-1945. i obilježavanje bitnih datuma

Grad Sarajevo će finansirati projekte koji za cilj imaju Očuvanje sjećanja na doprinos u odbrani Bosne i Hercegovine i Sarajeva od agresije u periodu 1992.-1995., djelovanje i realizacija projekata na promociji vrijednosti antifašizma i narodnog oslobođenja Sarajeva od okupacije u Dugom svjetskom ratu 1941.-1945. i obilježavanje bitnih datuma.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Nastavak obilježavanja	DA	DA

Mjera 6.4.2. Očuvanje sjećanja na ugledne građane Sarajeva i one koji su pomagali Sarajevu

Sa ciljem očuvanja sjećanja na ugledne građane Sarajeva i one koje su pomagali Sarajevu, dobitnike Šestoaprilskih nagrada i slično, Grad Sarajevo će donijeti poseban plan aktivnosti sa kojim će nastojati upoznati nove generacije sa tim osobama i očuvati sjećanje na njih.

Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Plan aktivnosti očuvanja sjećanja na ugledne građane	NE	DA

INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR

Indikativni finansijski okvir za Strategiju razvoja Grada Sarajeva 2021.-2027. će biti kompletiran nakon provedene rasprave o nacrtu Strategije u skladu sa ovom matricom indikativnog finansijskog okvira

INDIKATIVNI			FINANSIJSKI			OKVIR	
STRATEGIJE RAZVOJA GRADA SARAJEVA 2021 - 2027.							
Oznaka strateškog prioriteta i mjere	cilja,	Struktura finansiranja (%)	Ukupno (mil. KM)	Budžet institucije (mil. KM)	Ostali izvori		
					(mil. KM)	Naziv potencijalnog izvora	

1.	SC 1. OTVOREN GRAD, EFIKASNA, TRANSPARETNA I ODGOVORNA GRADSKA ADMINISTRACIJA					
1.1.	Borba protiv kriminala i korupcije					
1.1.1.	Objavljivanje finansijskih transakcija					
1.1.2.	Registar zaposlenih, imenovanih i izabranih lica					
1.1.3.	Registar podataka o javnim nabavkama Grada Sarajeva					
1.1.4.	Saradnja sa uredom za borbu protiv korupcije i upravljanja kvalitetom KS, istražnim i sudskim organima.					
1.1.5.	Uspostavljanje sistema anonimnih prijava					
1.1.6.	Saradnja i jačanje istraživačkog novinarstva					
1.2.	Reforma izbornog procesa u Gradu Sarajevu					
1.2.1.	Direktan izbor Gradonačelnika i zamjenika					
1.2.2.	Javni izbor rukovodstva Gradskog vijeća					
1.2.3.	Direktan izbor gradskih vijećnika					
1.3.	Efikasna i odgovorna administracija					
1.3.1.	Tim za implementaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera					
1.3.2.	Digitalizacija procesa i komunikacije					
1.3.3.	Usklađivanje Odluke o organizaciji organa uprave, pravilnika o radu i sistematizacija radnih mjest					
1.3.4.	Povećati efikasnost u naplati javnih prihoda Grada Sarajeva					
	SC 2. GRAD BUDUĆNOSTI I RIZNICA PROŠLOSTI					

2.1.	Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata od važnosti za Grad Sarajevo					
2.1.1.	Završetak obnove „Bistričke stanice“					
2.1.2.	Obnova „Bijele tabije“					
2.1.3.	Obnova „Kasarne Jajce“					
2.1.4.	Obnova astronomskog opservatorija na Trebeviću					
2.1.5.	Obnova objekta bivšeg „Hotela Nacional“					
2.1.6.	Obnova fasade „Historijskog muzeja“					
2.1.7.	Rekonstrukcija „Firduzbegovog hamama“					
2.1.8.	Izgradnja spomenika kralju Tvrtku I					
2.2.	Zaštita okoliša i stvaranje uslova ugodnog urbanog življenja					
2.2.1.	Završetak započetih regulacionih planova					
2.2.2.	Realizacija projekta „Čista Miljacka“					
2.2.3.	Povećanje energetske efikasnosti javnih objekata					
2.2.4.	Sprovođenje aktivnosti na pošumljavanju					
2.2.5.	Kolorizacija i iluminacija fasada objekata od značaja za Grad Sarajevo					
2.2.6.	Izgradnja dječjih parkova i igrališta					
2.2.7.	Tranzicija voznog parka Gradske uprave na električna vozila i hibrid vozila					
2.3.	Sarajevo smart city					
2.3.1.	Smart hub, Biznis centar i inkubator					
2.3.2.	Infrastruktura za električne automobile i druga prijevozna sredstva					

2.3.3.	Naučne i istraživačke djelatnosti i aktivnosti					
2.3.4.	Realizacija prijedloga iz projekata „Sarajevo smart city“					
3.	SC 3. GRAD FILMA I CENTAR KREATIVNOSTI					
3.1.	Ulaganje u filmsku industriju					
3.1.1.	Razvoj filmskih festivala, kina i muzeja					
3.1.2.	Radna mjesta u filmskoj industriji i oživjeti javne prostore					
3.1.3.	Regionalna i međunarodna saradnja					
3.1.4.	Podrška kreiranju novih filmova					
3.2.	Pomoć u realizaciji projekata iz oblasti kulture i kreativnosti					
3.2.1.	Otvaranje muzeja „Vijećnice“					
3.2.2.	Otvaranje muzeja „Valter brani Sarajevo“ na novoj lokaciji					
3.2.3.	Podrška i razvoj JU Gradski muzeji					
3.2.4.	Nastavak podrške za sedam institucija kulture od značaja za državu BiH					
3.2.5.	Podrška za izradu murala					
3.2.6.	Izgradnja spomenika, spomen ploča i drugih vidova u znak sjećanja na istaknute sarajevske kulturne radnike					
3.2.7.	Kupovina karti za posjete kulturnim ustanovama					
3.2.8.	Reforma gradskih propisa u oblasti utvrđivanja i provođenja javnog interesa Grada Sarajeva u oblasti kulture i umjetnosti					

3.2.9.	Manifestacija „Dani kulture“ sa pobratimskim gradovima					
4.	SC 4. GRAD VRHUNSKOG SPORTA					
4.1.	Individualni sportisti i klubovi od značaja za Grad Sarajevo					
4.1.1.	Nagrade za vrhunske sportiste i rezultate					
4.1.2.	Finansiranje klubova od interesa za Grad Sarajevo					
4.1.3.	Podrška olimpijskim sportistima					
4.1.4.	Podrška reprezentacijama Bosne i Hercegovine					
4.2.	Ulaganje u sportsku infrastrukturu					
4.2.1.	Izgradnja biciklističke staze					
4.2.2.	Proširenje kapaciteta, usluga i kontinuirana podrška Olimpijskom bazenu Otoka					
4.2.3.	Pomoć u održavanju i razvoju fudbalskih stadiona Asim Ferhatović Hase i Grbavica					
4.2.4.	Izgradnja sportsko rekreacijskog centra kojim će upravljati Grad Sarajevo					
4.3.	Sportske manifestacije					
4.3.1.	Olimpijske igre „Barcelona 2030“					
4.3.2.	Sportske igre mladih					
4.3.3.	Međunarodna takmičenja u Sarajevu					
5	SC 5. GRAD HILJADU MOSTOVA					
5.1.	Razvoj kapaciteta u oblasti turizma					
5.1.1.	Završetak radova i stavljanje u funkciju objekta „Vidikovac“ na Trebeviću					
5.1.2.	Saradnja sa Turističkom zajednicom KS					
5.1.3.	Turistička signalizacija					

5.1.4.	Izgradnja „Sarajevo skywalk“					
5.1.5.	Uređenje Trebevića					
5.1.6.	Sarajevo, novogodišnji centar regije					
5.2.	Međunarodna saradnja					
5.2.1.	Saradnja sa ambasadama i međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini					
5.2.2.	Organizacija međunarodnih konferencija					
5.2.3.	Djelovanje u okviru međunarodnih saveza i organizacija, saradnja glavnih gradova regije					
5.2.4.	Osigurati preduslove za već apsorpciju EU fondova i drugih dostupnih fondova					
5.3.	Saradnja unutar Bosne i Hercegovine					
5.3.1.	Saradnja sa kantonalnim vlastima i četiri sarajevske općine					
5.3.2.	Saradnja sa organizacijama civilnog društva, saradnja sa vjerskim zajednicama, saradnja sa nacionalnim udruženjima					
5.3.3.	Pomoć drugim jedinicama lokalne samouprave u BiH i djelovanje u okviru saveza općina i gradova FBiH					
5.3.4.	Održavanje sarajevskih mostova					
6	SC 6. GRAD ČUVAR					
6.1.	Podrška mladima					
6.1.1.	Stipendije za učenike i studente te reforma propisa i akata u oblasti stipendiranja učenika i studenata					
6.1.2.	Rekonstrukcija i obnova vrtića i povećanje smještajnih kapaciteta s ciljem omasovljavanja pristupačnog i svima					

	dostupnog uključenja djece u vrtiće					
6.1.3.	Fond za mobilnost mladih					
6.1.4.	Prvo radno iskustvo za mlade					
6.1.5.	Promocija i kampanja politika protiv mržnje					
6.2.	Zaštita socijalno ugroženih					
6.2.1.	Pomoć u radu javnih kuhinja					
6.2.2.	Jednokratne pomoći stanovnicima u stanju socijalne potrebe					
6.2.3.	Saradnja sa udruženjima penzionera i realizacija projekata za tu populaciju					
6.3.	Zaštita marginaliziranih skupina u društvu					
6.3.1.	Projekti za pripadnike nacionalnih manjina					
6.3.2.	Podrška projektima organizacija koje se bave socijalnom zaštitom					
6.3.3.	Inkluzija osoba sa invaliditetom na tržištu rada, prilagođavanju javnih objekata i obrazovanju					
6.3.4.	Podrška radu sigurne kuće, radu roditeljske kuće djece oboljele od raka, ustanovama i institucijama djece bez roditeljskog staranja					
6.3.5.	Promocija tolerancije, nenasilja i rodne ravnopravnosti u porodici i društvu					
6.4.	Kultura sjećanja					
6.4.1.	Očuvanje sjećanja na doprinos u odbrani Bosne i Hercegovine i Grada Sarajeva od agresije u periodu 1992.-1995., djelovanje i realizacija projekata na promociji vrijednosti antifašizma i narodnog oslobođenja Sarajeva od okupacije u Dugom svjetskom ratu					

1941.-1945. i obilježavanje bitnih datuma					
6.4.2. Očuvanje sjećanja na ugledne građane Sarajeva i one koji su pomagali Sarajevu					
Ukupno iz strateškog dokumenta					
PREGLED PO IZVORIMA					
Budžetska sredstva	Kreditna sredstva				Ostale donacije

OKVIR EVALUACIJE, IMPLEMENTACIJE, MONITORINGA I IZVJEŠTAVANJA

Evaluacija

Uredbom o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19), za sve strateške dokumente u Federaciji BiH obavezne su:

Ex-ante (prethodna evaluacija), koja se radi u fazi izrade strateških dokumenata, prije njihovog usvajanja i evaluacija u toku, koja se radi u pretposljednjoj godini implementacije strateških dokumenata.

Ex-ante evaluacija se radi s ciljem unapređenja kvaliteta, relevantnosti i koherentnosti strateških dokumenata. Ex-ante evaluacija Strategije je urađena u periodu juni – septembar 2021. godine.

Evaluacija u toku se radi s ciljem utvrđivanja stepena implementacije strateških dokumenata te efektivnosti i efikasnosti planiranih mjera i rezultata prema zacrtanim ciljevima i očekivanjima, kao i sumiranja rezultata i osiguranja ulaznih elemenata za strateške dokumente za sljedeći planski ciklus.

Evaluacija u toku će se raditi u pretposljednjoj godini implementacije Strategije razvoja (2026. godine) i nju će, također, provesti nezavisni vanjski evaluator, dok će se evaluacija na sredini perioda implementacije raditi ukoliko se za njom ukaže potreba nakon održanih lokalnih izbora 2024. godine.

Implementacija

Način izrade trogodišnjih i godišnjih planova rada propisan je u čl. 11. i 12. Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19).

Implementacija Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021. – 2027. vršit će se putem trogodišnjih i godišnjih planova rada.

Prilikom izrade trogodišnjeg plana rada, organi uprave imaju obavezu preuzeti relevantne mjere iz Strategije razvoja sa pripadajućim indikatorima, kao i polazne i ciljne vrijednosti indikatora za svaku godinu trogodišnjeg perioda.

Mjere iz Strategije razvoja se unose kao programi u trogodišnjem planu rada, a svaki program u trogodišnjem planu rada utvrđuje se i kao program u Dokumentu okvirnog budžeta (DOB-u) sa dodijeljenom šifrom. To znači da je mjera iz Strategije razvoja jednaka programu u trogodišnjem planu rada i DOB-u.

Za svaki od utvrđenih programa (mjera) definišu se aktivnosti/projekti, čija realizacija u trogodišnjem periodu doprinosi ostvarenju mjera, prioriteta i strateškog cilja iz Strategije razvoja.

U godišnji plan rada preuzimaju se odabrani programi iz trogodišnjeg plana rada. Godišnji plan rada je implementacioni dokument sa aktivnostima/projektima koji će se poduzimati na godišnjem nivou kako bi se realizovali programi iz trogodišnjeg plana rada te ostvarili mjere, prioriteta i strateški ciljevi iz strateškog dokumenta.

Pored trogodišnjih i godišnjih planova rada, rade se i akcioni planovi za implementaciju strateških dokumenta, obaveza je da se aktivnosti iz akcionih planova evidentiraju u godišnjim planovima rada.

Usvojeni trogodišnji i godišnji programi rada objavljuju se na web stranici Grada Sarajeva.

U skladu sa nadležnostima gradonačelnice i Gradskog vijeća mogu biti formirana određena radna tijela koja će nadgledati implementaciju Strategije razvoja.

Monitoring i izvještavanje

Monitoring predstavlja sistematično i kontinuisano prikupljanje, analiziranje i korištenje podataka i indikatora radi mjerenja napretka realizacije Strategije razvoja, a u svrhu poduzimanja odgovarajućih mjera radi eventualnih korekcija i izvještavanja o ostvarenim rezultatima.

Za uspješnu provedbu monitoringa sve organizacione jedinice u gradskoj upravi trebaju uspostaviti i redovno ažurirati elektronske evidencije o implementaciji strategija, kao i indikatore ostvarenja strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz Strategije razvoja te indikatora iz godišnjeg plana rada. Ove evidencije su osnova za izradu izvještaja o radu organa uprave na svim nivoima vlasti i izradu Izvještaja o razvoju.

Godišnji izvještaj o radu priprema se s ciljem praćenja provođenja planiranih aktivnosti/projekata i ocjene doprinosa u ostvarivanju programa (mjera) Gradske uprave.

U godišnjem izvještaju o radu precizno se navodi da li su i u kojoj mjeri izvršene planirane aktivnosti iz godišnjih programa rada, zatim očekivani i ostvareni rezultati, planirana i utrošena sredstva za izvršenje aktivnosti i, za eventualno neizvršenje, razlog za neizvršenje ili djelomično izvršenje.

Sekretar organa uprave i druga tijela koja budu ovlaštena rade godišnji izvještaj o radu Gradske uprave Grada Sarajeva.

Izvještaj o razvoju je implementacioni dokument kojim se na godišnjem nivou sagledavaju stepen implementacije, opći razvojni trendovi, kao i napredak u ostvarenju strateških ciljeva iz strateškog dokumenta Grada Sarajeva.

Izvještaj o razvoju priprema nadležna služba za poslove razvojnog planiranja Gradske uprave Grada Sarajeva.

Gradonačelnica će formirati rado tijelo koje ima savjetodavnu ulogu u procesima implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji razvojnih prioriteta u Gradu Sarajevu. Ono razmatra godišnji Izvještaj o razvoju Grada Sarajeva, daje preporuke i tako unaprjeđuje implementaciju, kao i kvalitet samog izvještaja.

Nakon utvrđivanja od strane gradonačelnice, Izvještaj o razvoju za Strategiju razvoja Grada Sarajeva dostavlja se Gradskom vijeću radi informisanja.

Izvještaj o razvoju se objavljuje na web stranici Grada Sarajeva.

SAŽETI PREGLED STRATEŠKOG DOKUMENTA

SC 1. OTVOREN GRAD, EFIKASNA, TRANSPARENTNA I ODGOVORNA GRADSKA ADMINISTRACIJA	
PRIORITET 1.1. Borba protiv kriminala i korupcije	Mjera 1.1.1. Objavljivanje finansijskih transakcija Mjera 1.1.2. Registar zaposlenih, imenovanih i izabranih lica Mjera 1.1.3. Registar podataka o javnim nabavkama Grada Sarajeva Mjera 1.1.4. Saradnja sa uredom za borbu protiv korupcije i upravljanja kvalitetom KS, istražnim i sudskim organima Mjera 1.1.5. Uspostavljanje sistema anonimnih prijava Mjera 1.1.6. Saradnja i jačanje istraživačkog novinarstva
PRIORITET 1.2. Reforma izbornog procesa u Gradu Sarajevu	Mjera 1.2.1. Direktan izbor gradonačelnika/ce i zamjenika/ca Mjera 1.2.2. Javni izbor rukovodstva Gradskog vijeća Mjera 1.2.3. Direktan izbor gradskih vijećnika
PRIORITET 1.3. Efikasna i odgovorna administracija	Mjera 1.3.1. Tim za implementaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera

	<p>Mjera 1.3.2. Digitalizacija procesa i komunikacije</p> <p>Mjera 1.3.3. Usklađivanje Odluke o organizaciji organa uprave, pravilnika o radu i sistematizacija radnih mjesta</p> <p>Mjera 1.3.4. Povećati efikasnost u naplati javnih prihoda Grada Sarajeva</p>
--	---

SC 2. GRAD BUDUĆNOSTI I RIZNICA PROŠLOSTI

<p>PRIORITET 2.1. Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata od važnosti za Grad Sarajevo</p>	<p>Mjera 2.1.1. Završetak obnove „Bistričke stanice“</p> <p>Mjera 2.1.2. Obnova „Bijele tabije“</p> <p>Mjera 2.1.3. Obnova „Kasarne Jajce“</p> <p>Mjera 2.1.4. Obnova astronomskog opservatorija na Trebeviću</p> <p>Mjera 2.1.5. Obnova objekta bivšeg „Hotela Nacional“</p> <p>Mjera 2.1.6. Obnova fasade „Historijskog muzeja“</p> <p>Mjera 2.1.7. Rekonstrukcija „Firduzbegovog hamama“</p> <p>Mjera 2.1.8. Izgradnja spomenika kralju Tvrtku I</p>
<p>PRIORITET 2.2. Zaštita okoliša i stvaranje uslova ugodnog urbanog življenja</p>	<p>Mjera 2.2.1. Završetak započetih regulacionih planova</p> <p>Mjera 2.2.2. Realizacija projekta „Čista Miljacka“</p> <p>Mjera 2.2.3. Povećanje energetske efikasnosti javnih objekata</p> <p>Mjera 2.2.4. Sprovođenje aktivnosti na pošumljavanju</p> <p>Mjera 2.2.5. Kolorizacija i iluminacija fasada objekata od značaja za Grad Sarajevo</p> <p>Mjera 2.2.6. Izgradnja dječjih parkova i igrališta</p> <p>Mjera 2.2.7. Tranzicija voznog parka Gradske uprave na električna vozila i hibrid vozila</p>
<p>PRIORITET 2.3. Sarajevo smart city</p>	<p>Mjera 2.3.1. Smart hub, Biznis centar i inkubator</p> <p>Mjera 2.3.2. Infrastruktura za električne automobile i druga prijevozna sredstva</p> <p>Mjera 2.3.3. Naučne i istraživačke djelatnosti i aktivnosti</p> <p>Mjera 2.3.4. Realizacija prijedloga iz projekata „Sarajevo smart city“</p>

SC 3. GRAD FILMA I CENTAR KREATIVNOSTI	
PRIORITET 3.1. Ulaganje u filmsku industriju	<p>Mjera 3.1.1. Razvoj filmskih festivala, kina i muzeja</p> <p>Mjera 3.1.2. Radna mjesta u filmskoj industriji i oživjeti javne prostore</p> <p>Mjera 3.1.3. Regionalna i međunarodna saradnja</p> <p>Mjera 3.1.4. Podrška kreiranju novih filmova</p>
PRIORITET 3.2. Pomoć u realizaciji projekata iz oblasti kulture i kreativnosti	<p>Mjera 3.2.1. Otvaranje muzeja „Vijećnice“</p> <p>Mjera 3.2.2. Otvaranje muzeja „Valter brani Sarajevo“ na novoj lokaciji</p> <p>Mjera 3.2.3. Podrška i razvoj JU Gradski muzeji</p> <p>Mjera 3.2.4. Nastavak podrške za sedam institucija kulture od značaja za državu BiH.</p> <p>Mjera 3.2.5. Podrška za izradu murala</p> <p>Mjera 3.2.6. Izgradnja spomenika, spomen ploča i drugih vidova u znak sjećanja na istaknute sarajevske kulturne radnike</p> <p>Mjera 3.2.7. Kupovina karti za posjete kulturnim ustanovama</p> <p>Mjera 3.2.8. Reforma gradskih propisa u oblasti utvrđivanja i provođenja javnog interesa Grada Sarajeva u oblasti kulture i umjetnosti</p> <p>Mjera 3.2.9. Manifestacija „Dani kulture“ sa pobratimskim gradovima</p>

SC 4. GRAD VRHUNSKOG SPORTA	
PRIORITET 4.1. Individualni sportisti i klubovi od značaja za Grad Sarajevo	<p>Mjera 4.1.1. Nagrade za vrhunske sportiste i rezultate</p> <p>Mjera 4.1.2. Finansiranje klubova od interesa za Grad Sarajevo</p> <p>Mjera 4.1.3. Podrška olimpijskim sportistima</p> <p>Mjera 4.1.4. Podrška reprezentacijama Bosne i Hercegovine</p>
PRIORITET 4.2. Ulaganje u sportsku infrastrukturu	<p>Mjera 4.2.1. Izgradnja biciklističke staze</p> <p>Mjera 4.2.2. Proširenje kapaciteta, usluga i kontinuirana podrška Olimpijskom bazenu Otoka</p>

	<p>Mjera 4.2.3. Pomoć u održavanju i razvoju fudbalskih stadiona Asim Ferhatović Hase i Grbavica</p> <p>Mjera 4.2.4. Izgradnja sportsko rekreacijskog centra kojim će upravljati Grad Sarajevo</p>
<p>PRIORITET 4.3. Sportske manifestacije</p>	<p>Mjera 4.3.1. Olimpijske igre „Barcelona 2030“</p> <p>Mjera 4.3.2. Sportske igre mladih</p> <p>Mjera 4.3.3. Međunarodna takmičenja u Sarajevu</p>

SC 5. GRAD HILJADU MOSTOVA	
PRIORITET 5.1. Razvoj kapaciteta u oblasti turizma	<p>Mjera 5.1.1. Završetak radova i stavljanje u funkciju objekta „Vidikovac“ na Trebeviću</p> <p>Mjera 5.1.2. Saradnja sa Turističkom zajednicom KS</p> <p>Mjera 5.1.3. Turistička signalizacija</p> <p>Mjera 5.1.4. Izgradnja „Sarajevo skywalk“</p> <p>Mjera 5.1.5. Uređenje Trebevića</p> <p>Mjera 5.1.6. Sarajevo, novogodišnji centar regije</p>
PRIORITET 5.2. Međunarodna saradnja	<p>Mjera 5.2.1. Saradnja sa ambasadama i međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini</p> <p>Mjera 5.2.2. Organizacija međunarodnih konferencija</p> <p>Mjera 5.2.3. Djelovanje u okviru međunarodnih saveza i organizacija, saradnja glavnih gradova regije</p> <p>Mjera 5.2.4. Osigurati preduslove za već apsorpciju EU fondova i drugih dostupnih fondova</p>
PRIORITET 5.3. Saradnja unutar Bosne i Hercegovine	<p>Mjera 5.3.1. Saradnja sa kantonalnim vlastima i četiri sarajevske općine</p> <p>Mjera 5.3.2. Saradnja sa organizacijama civilnog društva, saradnja sa vjerskim zajednicama, saradnja sa nacionalnim udruženjima</p> <p>Mjera 5.3.3. Pomoć drugim jedinicama lokalne samouprave u BiH i djelovanje u okviru saveza općina i gradova FBiH</p> <p>Mjera 5.3.4. Održavanje sarajevskih mostova</p>

SC 6. GRAD ČUVAR	
PRIORITET 6.1. Podrška mladima	<p>Mjera 6.1.1. Stipendije za učenike i studente te reforma propisa i akata u oblasti stipendiranja učenika i studenata</p> <p>Mjera 6.1.2. Rekonstrukcija i obnova vrtića i povećanje smještajnih kapaciteta s ciljem omasovljavanja pristupačnog i svima dostupnog uključenja djece u vrtiće</p> <p>Mjera 6.1.3. Fond za mobilnost mladih</p> <p>Mjera 6.1.4. Prvo radno iskustvo za mlade</p>

	Mjera 6.1.5. Promocija i kampanja politika protiv mržnje
PRIORITET 6.2. Zaštita socijalno ugroženih	Mjera 6.2.1. Pomoć u radu javnih kuhinja Mjera 6.2.2. Jednokratne pomoći stanovnicima u stanju socijalne potrebe Mjera 6.2.3. Saradnja sa Udruženjem penzionera i realizacija projekata za tu populaciju
PRIORITET 6.3. Zaštita marginaliziranih skupina u društvu	Mjera 6.3.1. Projekti za pripadnike nacionalnih manjina Mjera 6.3.2. Podrška projektima organizacija koje se bave socijalnom zaštitom Mjera 6.3.3. Inkluzija osoba sa invaliditetom na tržištu rada, prilagođavanju javnih objekata i obrazovanju Mjera 6.3.4. Podrška radu sigurne kuće, radu roditeljske kuće djece oboljele od raka, ustanovama i institucijama djece bez roditeljskog staranja Mjera 6.3.5. Promocija tolerancije, nenasilja i rodne ravnopravnosti u porodici i društvu
PRIORITET 6.4. Kultura sjećanja	Mjera 6.4.1. Očuvanje sjećanja na doprinos u odbrani Bosne i Hercegovine i Grada Sarajeva od agresije u periodu 1992.-1995., djelovanje i realizacija projekata na promociji vrijednosti antifašizma i narodnog oslobođenja Sarajeva od okupacije u Dugom svjetskom ratu 1941.-1945. i obilježavanje bitnih datuma Mjera 6.4.2. Očuvanje sjećanja na ugledne građane Sarajeva i one koji su pomagali Sarajevu